Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України №13 (763) ♦ Субота, 22 січня 1994 року ♦ Ціна договірна

В ІНТЕРЕСАХ ЄВРАЗІЙСЬКОГО РЕГІОНУ

Як ми вже повідомляли, Президент Республіки Казахстан Нурсултан Назарбаєв на чолі урядової делегації відвідав Україну з офіційним візитом.

Підсумком двосторонніх україно-казахстанських переговорів стало підписання десяти документів. Два з них на рівні Президентів: «Договір про дружбу і співробітництво між Україною і Казахстаном», спільна Декларація «Сучасний світ: виклики та небезпеки». В ній, зокрема, відзначено, що Україна і Казахстан поставили за головну мету свого розвитку збереження і зміцнення міжнаціонального миру та злагоди. Тому Президенти закликають всіх політиків, народи СНД, світову громадськість об'єднати зусилля задля відвернення розповсюдження ідей фашизму, великодержавного експансіоналізму, що загрожують не тільки новим незалежним державам, а й усьому світові.

(Закінчення на 2-й стор.)

На знімках: під час підписання україно-казахстанських документів.

У церемонії передачі літака АН-70 на повітряні випробування взяли участь Президенти Леонід Кравчук і Нурсултан Назарбаєв.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Продиктовано в номер

Домовились про співпрацю

Україну з офіційним візитом відвідав міністр оборони Республіки Узбекистан генерал-лейтенант Рустам Ахметов. Відбулася його зустріч з міністром оборони України генералом армії Віталієм Радецьким, у ході якої керівники військових відомств обмінялися досвідом будівництва збройних сил, обговорили питання співпраці військових структур України та Узбекистану. Особлива увага, як повідомляє прес-служба Міноборони України, була привернута до співробітництва в галузях тилового і технічного забезпечення, протиповітряної оборони, підготовки офіцерських кадрів тощо.

Керівники військових відомств двох держав підписали Угоду між міністерствами оборони України й Республіки Узбекистан про військове співробітництво.

Коротко

Президент України Л. Кравчук привітав колектив Харківського науково-виробничого об'єднання «Турбоатом» із знаменною подією — 60-річчям від дня заснування підприємства.

До подій у Криму

Звернення М. Багрова до виборців

Оприлюднено звернення незалежного кандидата у президенти Республіки Крим, Голови ВР Криму Миколи Багрова до виборців півострова. Перш за все Багров висловив вдячність тим, хто 16 січня голосував за нього. Проте мова у зверненні про інше: «Треба бути чесним до кінця. Люди повинні знати, що Росія через Крим не піде на конфронтацію з Україною. Тим більше зараз, коли підписані тристоронні документи президентами США, Росії та України, де зафіксована непорушність існуючих кордонів. Не можна допустити, щоб Крим став новою «гарячою точкою». М. Багров пообіцяв зробити все можливе, щоб кримчани не відчували себе відірваними від Росії і жили гідно. А майбутнє Криму бачить насамперед у тісному союзі з братніми слов'янськими державами.

М. Багров запропонував Ю. Мєшкову зустрітися на телебаченні кілька разів для дебатів, водночас зазначивши: «Воля кримчан для мене закон».

Позиція кримських татар

Виступаючи у програмі кримськотатарського телебачення, заступник голови меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров сказав: кримські татари взяли участь у виборах президента Республіки Крим, «щоб відвести загрозу приходу до влади крайніх шовіністичних сил. Переконаний, що виборці, котрі віддали свої голоси за Ю. Мєшкова, прозріють і дуже швидко». Водночас Р. Чубаров нагадав, що вибори президента Криму незаконні, бо не визначено статус кримськотатарського народу, є великі суперечності між Конституцією Республіки Крим і законодавчими актами України.

25 січня відбудеться засідання меджлісу, на якому визначать остаточну позицію кримських татар щодо другого туру виборів, призначеного на 30 січня.

Сприйматиметься із занепокоєнням

Посольство Греції в Україні (ця країна нині головує у Європейському Союзі) передало редакції «Голосу України» офіційне комюніке керівництва ЄС з приводу підписаної у Москві 14 січня тристоронньої заяви про виведення усіх ядерних озброєнь з української території.

У цьому документі Європейський Союз високо оцінив досягнуту шляхом компромісів та діалогу домовленість. Особливо наголошено на тому, що Президент Л. Кравчук знову підтвердив зобов'язання України приєднатися до ДНЯЗ. Швидке виконання цього зобов'язання, сказано в комюніке, відкриє шлях для розвитку плідного співробітництва України і ЄС.

Водночас керівництво ЄС висловило сподівання, що всі законодавчі процедури для набрання зазначеною заявою чинності будуть завершені якнайскоріше, будь-яка затримка у цьому питанні сприйматиметься ЄС із глибоким занепокоєнням.

Чутки про кризу в уряді надумані

Так заявив у четвер російський прем'єр В. Чорномирдін. Виступаючи на прес-конференції, він підкреслив, що «курс на проведення й поглиблення реформ залишається незмінним, і уряд відступати від нього не збирається».

Стало відомо також, що остаточно подав у відставку колишній міністр фінансів РФ Б. Федоров. Головною причиною цього кроку, заявив він журналістам, стала його незгода з тією програмою, яку накреслив уряд. Реформи здійснюються надзвичайно повільно, сильною є популістська позиція в нинішньому кабінеті, вважає Б. Федоров.

Тим часом Президент Росії підписав указ про зміни в уряді. Першим заступником прем'єра призначено О. Сосковця, віце-прем'єрами стали А. Чубайс, О. Заверюха і Ю. Яров. О. Шохін став міністром економіки, С. Шахрай отримав портфель міністра національної та регіональної політики.

Цитата дня

Віднині у Росії уряд реформ припинив існування. На зміну йому йдуть директори й апаратники... Словесна риторика з приводу продовження новим Кабінетом міністрів курсу реформ навряд чи зможе переконати в цьому ділових людей у Росії й за кордоном. Швидше за все, їхні висновки будуть близькі до формулювання «українізація» російської економіки, що загрожує згасанням фінансових ін'єкцій у Росію й згортанням спільних проектів.

(«Известия», 20 січня 1994 р.).

Спорт

Звання чемпіона Європи в чоловічому одиночному катанні завоював 24-річний український фігурист Віктор Петренко з Одеси. Про те, що боротьби за перше місце очікувати не варто, зрозуміли тут з першого дня змагань. На запитання, кого із своїх суперників він боїться перед олімпійським турніром, Віктор відповів: «Тільки самого себе...».

До «срібла» найближче з усіх був француз Ерік Мілло. Але в довільній його обійшов український фігурист В'ячеслав Загороднюк.

На знімку: Віктор Петренко.

Парламентська хроніка

Яка нам треба команда?

Денне і вечірнє засідання 20 січня

План економічного й соціального розвитку України на 1994 рік, який обговорювався у Верховній Раді, на думку більшості парламентаріїв, мав би окреслити процеси, що нині відбуваються в українській економіці, та, головне, показати реальні шляхи виходу з кризи. Проте доповідач — перший заступник міністра економіки нашої держави Валентин Попов — заявив, що згідно з рішеннями Верховної Ради, а також указом Президента, запропонований документ розроблявся як «план-прогноз, щоб можна було орієнтуватися на показники бюджету».

Депутати в черговий раз почули, що за останні місяці погіршилася економічна ситуація. Це сталося через поглиблення енергетичної кризи, зміни і порядок регулювання цін, падіння офіційного курсу карбованця до долара США. А становище ускладнюється, бо скорочується матеріальне виробництво, триває спад інвестиційної діяльності та загострення справ у фінансово-кредитній системі. У минулому році валовий внутрішній продукт перевищив 104 трильйони карбованців. Пан Попов навів сумні дані: національний доход проти рівня 1992 року знизився на 15 відсотків, а продуктивність праці — на 13. Падіння промислового виробництва становить 7,4 відсотка. Особливо неприємно те, що зростає грошова емісія, яка становила в 1993 році 12,3 трильйона карбованців. Перший заступник міністра економіки визнав, що за благих намірів уряду хід економічної реформи стримується. Чому ж так сталося? Названо низку причин: не вдалося забезпечити дієвість управління державним сектором економіки, подолати розвал фінансової системи, стримати інфляцію, не створено ринкового середовища. Разом з тим варто зазначити, що в кулуарах називали ще одну причину: в Україні не сформована команда реформаторів-однодумців, яка згрупувала б усі сили, чітко визначила курс, провела структурну перебудову економіки відповідно до нинішнього статусу України як незалежної держави. А на думку депутата Романюка, «нинішній склад Кабінету міністрів давно вже мав подати у відставку і треба сформувати уряд, який справді запрацював би». Доповідач у відповідь заявив, що «питання відставки будуть вирішуватися, бо сьогодні це не проблема». За словами ж інших парламентаріїв, цей уряд хай працює як вже працює, бо він хоч щось робить.

Оптимістичним було повідомлення про прискорення ходу приватизації. За перші вісім місяців 1993 року приватизовано 1040 об'єктів, а за чотири останні — вже півтори тисячі. Від продажу державного майна до позабюджетних фондів приватизації надійшло близько 239 мільярдів карбованців. Населенню реалізовано майнових сертифікатів на 113 мільярдів. Важливо, що держава, за словами В. Попова, відмовляється підтримувати усі підприємства і надасть фінансову допомогу тільки тим виробництвам, які забезпечують життєдіяльність, обороноздатність та безпеку України. До державних пріоритетів віднесено розвиток галузей агропромислового та паливно-енергетичного комплексу. У 1994 році надзвичайно складним залишатиметься становище в зовнішньоекономічній діяльності. Передбачається закупівля найважливіших видів сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, запасних частин, медикаментів та медичного обладнання, продуктів для дітей.

На запитання парламентаріїв доповідач давав розлогі й компетентні відповіді, однак найчастіше звучало: хотіли б, але немає можливості або грошей.

Депутати того ж дня заслухали доповідь міністра фінансів України Григорія П'ятаченка. Головною несподіванкою стало те, що доповідач, як і обіцяв напередодні, все ж відважився запропонувати на розгляд Верховної Ради бездефіцитний бюджет. Що це таке і як впливатиме на економічні реформи в нашій державі, сподіваюся, невдовзі ми знатимемо.

Тарас ПЕТРІВ.

Інтерв'ю в кулуарах

Основною «коридорною» темою протягом дня було питання, яке не ввійшло до порядку денного сесійного засідання 20 січня: підписання тристоронньої заяви президентів України, США і Росії в Москві і її наслідки для нашої держави.

Прокоментувати цю подію я попросила народних депутатів України:

Олександр ТАРАСЕНКО:

— Цю заяву-угоду потрібно оцінювати з точки зору інтересів України. Якщо прискіпливо вивчити документ, підписаний трьома президентами, то неважко зробити висновок, що він передбачає одностороннє роззброєння України. Особливих інтересів нашої держави я тут не вбачаю, зате поставлено ряд вимог, що принизливо для України.

Безперечно, іншої альтернативи, як ядерне роззброєння, в людства немає, але потрібно робити це справедливо.

Олесь ШЕВЧЕНКО:

— Я не поспішав би робити категоричні висновки і заяви з приводу цієї московської події. Ми опинилися у складній економічній ситуації і мусимо вибирати, що дорожче — ядерна зброя чи державність. Вважаю, нам потрібно ратифікувати тристоронню заяву, але зробити кілька важливих застережень: уточнити розмір компенсацій; вилучити той момент, де йдеться про можливість переговорів про кордони; визначити, в якій послідовності відбуватиметься ліквідація ядерних боєголовок.

Степан ПАВЛЮК:

— Ми заявили, що Україна — без'ядерна держава. І треба до цього йти. В людства іншої дороги немає.Проте під час розгляду тристоронньої заяви президентів України, США і Росії на сесії Верховної Ради потрібно дати юридичну оцінку цьому документові.

Катерина КІНДРАСЬ.

Депутати у дзеркалі приватизації

Ранкове засідання 21 січня

Пленарне засідання 21 січня депутати Верховної Ради України почали з розгляду державної програми приватизації на 1994 рік. З 15-хвилинною доповіддю виступив голова Фонду держмайна при Кабінеті міністрів України Володимир Прядко. На сьогодні в Україні приватизовано близько 1570 об'єктів, сказав доповідач, на загальну суму 300 мільярдів карбованців (у яких цінах — сказати забув). Основна форма приватизації на сьогодні — оренда з викупом. У 1993 році приватизовано 1306 об'єктів, 978 об'єктів на сьогодні — в роботі.

Указ Президента України про корпоратизацію, сказав далі В. Прядко, започаткував приватизацію середніх і великих державних підприємств на основі створення акціонерних товариств. Процес реально пішов з жовтня-листопада минулого року. Створено 78 таких товариств. За два останні роки, сказав В. Прядко, ситуація в Україні дещо змінилася — і тому форми, методи приватизації потребують законодавчого вдосконалення. Так, у 1993 році співробітникам юридичного відділу Фонду держмайна довелося взяти участь у 62 засіданнях арбітражного суду, що підтверджує недосконалість законів про приватизацію. Умови для приватизації держмайна громадянам створені також недостатньо — зокрема, не складено остаточних списків об'єктів приватизації.

Голова Фонду держмайна пояснив це, не в останню чергу, скороченням апарату фонду на 40 відсотків. Він назвав кількість об'єктів, які пропонується приватизувати за 1994 рік: 2000 малих підприємств, 8000 великих і 1400 об'єктів незавершеного будівництва, — і визначив пріоритети діяльності фонду.

Перші ж запитання депутатів показали: бачать вони приватизацію по-різному, тому й різні (часом протилежні) вимоги до Фонду держмайна. В. Прядко сказав про це так: «Що ви прийняли, те ми і виконуємо». Прийняли, звичайно, більшістю голосів, з якою (більшістю) далеко не всі згодні.

Зі співдоповіддю виступив голова Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи Володимир Пилипчук. Потім тривало обговорення програми.

Костянтин ПАРИШКУРА.

В інтересах Євразійського регіону

(Початок на 1-й стор.)

Серед далекосяжних економічних документів на рівні глав урядів укладено угоди про співробітництво в галузі важкої промисловості, про організацію розрахунків у цьому році, про торгові платежі, про державний кредит уряду України, про військово-технічне співробітництво, а також меморандум про принципи співробітництва у здійсненні космічної діяльності й консульський договір.

Створено спільну комісію, яка виробить принципи організації контролю і координації в реалізації всіх підписаних економічних документів.

— Укладені угоди створюють умови для відродження економічних зв'язків, — наголосив на прес-конференції після підписання документів Н.Назарбаєв. Він також зазначив, що взаємний товарообіг у 1,5 мільярда доларів (такий він був торік) не влаштовує ні України, ні Казахстан. Тому треба активно працювати над резервами. А їх чимало. Так переробна промисловість України може вдало скооперуватися з видобувною галуззю Казахстану. У науково-технічній сфері можливостей ще більше: космодром Байконур придатен для запуску «Зенітів», що їх складають на Дніпропетровщині. Авіаційний науково-технічний комплекс ім.О.Антонова створює найсучасніші транспортні літаки, але без допомоги російських, казахстанських, узбецьких заводів не зможе налагодити їх серійний випуск.

— Інтеграція і співробітництво вкрай потрібні, тільки вони допоможуть реалізувати великі проекти, — зазначив у виступі на церемонії викоту з цеху Ан-70 Президент України Леонід Кравчук.

І, напевне, об'єднання зусиль довго чекати не доведеться. Президент Казахстану вдало підмітив, що Європейському Союзу знадобилося 30 років, щоб створити сучасну систему інтеграції. Враховуючи історичні та економічні зв'язки, екс-республіки СРСР до такого співробітництва можуть повернутися за 3 роки. Аби бажання політиків і керівників держав СНД.

Нині вже можна сказати — зроблено перші кроки по шляху відновлення інтеграції. «Наші держави діятимуть спільно й цілеспрямовано в інтересах народів, на благо Євразійського регіону». Ці слова Президента Кравчука на прес-конференції у Маріїнському палаці найкраще підсумовують результати україно-казахстанських переговорів у Києві.

Ігор ЗАБІЛИК.

Указ Президента України

Про представника Президента України в місті Севастополі

1. Увільнити **Єрмакова** Івана Федосовича з посади Представника Президента України в місті Севастополі і перевести його в резерв Міністра оборони України.

2. Виконання обов'язків глави Севастопольської міської державної адміністрації покласти на **Глушка Миколу Михайловича** — першого заступника глави Севастопольської міської державної адміністрації.

Президент України Л.КРАВЧУК

м.Київ
19 січня 1994 року

Указ Президента України

Про представника Президента України в Тернопільській області

1. За грубі порушення трудової дисципліни увільнити **Гром'яка** Романа Теодоровича з посади представника Президента України в Тернопільській області.

2. Виконання обов'язків глави Тернопільської обласної державної адміністрації покласти на **Андрушківа** Богдана Миколайовича — першого заступника глави Тернопільської обласної державної адміністрації.

Президент України Л.КРАВЧУК

м.Київ, 20 січня 1994 року.

Названо кандидатів і претендентів

Кандидатом у народні депутати України по Бобринецькому виборчому округу № 229 зареєстровано першого заступника голови Верховної Ради України Василя Васильовича Дурдинця, висунутого трудовим колективом Бобринецької центральної лікарні Кіровоградської області.

Голова Петрівської районної Ради народних депутатів Володимир Іванович Ганжа, висунутий трудовим колективом колгоспу імені Леніна Петрівського району Кіровоградської області, зареєстрований кандидатом у народні депутати по Олександрійському виборчому округу № 234.

Першим зареєстрованим кандидатом у народні депутати на Хмельниччині став голова президії координаційної ради Української партії солідарності і справедливості Едуард Іванович Лашутін. Його висунув трудовий колектив Старокостянтинівської районної лікарні.

* * *

Чернігівщина. Виборці села Чайкине висунули претендентом на кандидата в депутати по Новгород-Сіверському виборчому округу № 448 президента Української спілки промисловців і підприємців Л.Кучму, трудовий колектив Талалаївської районної шляхової ремонтно-будівельної дільниці — голову постійної Комісії Верховної Ради України у питаннях Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування М.Гришка (Бахмацький виборчий округ № 443), працівники колгоспу «Іскра» Коропського району — голову Всеукраїнської ради колективних сільгосппідприємств О. Боровика (Менський виборчий округ № 447), жителі Салтикової Дівиці Куликівського району — народного депутата України В.Масола (Козелецький виборчий округ № 446).

Рівненська область. Чимало людей — відомих і малознаних — названо претендентами у кандидати. Народний депутат Василь Червоний висунутий претендентом на кандидата в народні депутати по Дубнівському виборчому округу № 335, народний депутат України Микола Поровський — по Рівненському виборчому округу № 341. У різних виборчих округах області назвали претендентами одного з місцевих лідерів УРН Івана Дем'янюка, президента фірми «Еліксир» Валерія Короткова, представника Президента з Березнівського району Валентина Кроку, співголову сопартії Володимира Зіненка та б... багато інших.

Рівненський бізнесмен Валерій Коротков, як повідомила місцева преса, нарешті заявив про свій намір висуватися кандидатом у депутати Верховної Ради України. Припускають, що балотуватиметься пан Валерій по одному з виборчих округів Рівного, адже саме тут він прославився своїми благодійними справами: забезпечив школярів безплатним харчуванням, допомагає знедоленим дітям, інвалідам, людям похилого віку. Особливо помітною ця його діяльність стала останнім часом.

Указ Президента України

Про присвоєння В.В.СУХОМУ почесного звання «Заслужений працівник сільського господарства України»

За вагомий внесок у підготовку законодавчих актів з питань агропромислового комплексу, соціального розвитку села присвоїти почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства України» **Сухому** Василю Васильовичу — голові Комісії Верховної Ради України з питань відродження та соціального розвитку села.

Президент України Л.КРАВЧУК

м.Київ,
15 січня 1994 року.

Навіщо депутатові мітла...

Хоч як прикро мені про це писати, але під час поїздок Україною я не раз бував у тих містах і селах, де за весь час існування теперішньої Верховної Ради люди жодного разу не бачили свого депутата. А серед них — і депутати демблоку, ті, чиїм зусиллям Україна завдячує, що вона стала незалежною, стала державою. Мені заперечують, мовляв, десь є графік прийому депутатами відвідувачів. Не знаю, не бачив. І практично нікому з простих людей адреси таких пунктів зовсім невідомі. Ніде, на жодному будинку не бачив оголошення про те, що народний депутат хоче зустрітися зі своїми виборцями, вислухати їх, порадитися.

Не ідеалізуючи представницьку систему у моїй країні, мені сьогодні просто хочеться поділитися власними спостереженнями, які, можливо, будуть корисні для тих, кого обирають, і для тих, хто обирає. Так-от, у США навіть за «поганих старих часів» сенатори, конгресмени чи представники їхньої політичної «машини» стукали до кожної квартири і питали людей про їхні проблеми. Для них не було дрібниць. Вони займалися перегорілими лампочками у під'їздах, розбитими дорогами чи хворими дітьми, які потребували державної допомоги. А де були народні депутати України під час останнього цінового удару, коли смертність у Києві зросла майже удвічі і різко підскочила кількість інфарктів та інсультів? Засідали в парламенті. Проте я не прочитав ніде в пресі, щоб хтось-небудь відвідав лікарню, де помирали люди, або дитячий будинок чи робітничу їдальню. У пресі продовжували друкувати розлогі статті про «українську справу», «духовне відродження» тощо. Але наступні вибори — не референдум щодо української справи. Народ уже заплатив свою ціну за незалежність. Сьогодні ставити питання так — означає займатися політичним самогубством. Сьогодні головне питання — як захистити жінок, старих і дітей, як допомогти молоді знайти своє місце в житті, як захистити чесну робочу людину, на якій поки що тримається молода українська державність. За даними досліджень Інституту соціології АН України («Політична думка», 1993, № 1) 78 відсотків опитаних вважають, що лідери політичних угруповань далекі від народу, їм байдужі їхні проблеми, 74 відсотки переконані, що політики використовують своє становище для розв'язання особистих проблем, 64 — сприймають нові політичні партії як об'єднання людей, які передусім домагаються влади. Один з політичних лідерів нещодавно у публічному виступі назвав український народ політично пасивним. Не знаю, де він живе, але навіть мені, іноземцеві, очевидно, що в Україні народ не пасивний. Це міф. Він дуже сердитий. І буде приречений політичний діяч, котрий, вступаючи у передвиборну боротьбу, не зможе зрозуміти це почуття великого гніву на бездарне керівництво, яке довело українську економіку до 6000-відсоткової інфляції. Українські виборці мають власну думку на джерело економічної кризи — це політична корупція, це розподіл України різними політичними діячами, це перетворення нелегальних мафіозних структур у цілком легальні «бізнеси». Думаю, не має рації Сергій Кичигін з «Київських відомостей», якого частково підтримала «Літературна Україна», що росіяни проголосували за Жириновського, бо побачили в ньому «свого хлопця», коли той піднімав чарку. Не набереться в Росії аж 24 відсотки ідеологічних фашистів. Вони проголосували не за Жириновського, а проти тих, хто був при владі. Жириновський удавав із себе «антиполітикана», і проголосували проти політичної тріскотні і порожніх обіцянок.

Щось подібне трапилось 1972 року в штаті Оклахома, де Девід Борен — кандидат на пост губернатора — під час Уотергейту роз'їжджав штатом з великою мітлою в руках. Він виходив перед людьми і, розмахуючи мітлою, обіцяв вимести «стару гвардію» з політичного життя його штату. Він виграв і досі відіграє значну роль у політичному житті США уже як сенатор. Але він і сьогодні постійно інформує своїх виборців про те, що він зробив, що в нього вийшло. Дані про його доходи друкує преса. Це норма в Америці, де за законом урядові діячі і члени Конгресу зобов'язані робити щорічні фінансові звіти про кількість і джерела доходів. Ці звіти відкриті для всіх.

В Україні нині прості громадяни обурюються, що їхні обранці використали свій час для особистого збагачення. Що в таких судженнях правда, а що ні — збагнути важко. Доходи державних діячів — таємниця за сімома печатями. Не випадково під час недавньої зустрічі з народними депутатами мати чотирьох дітей сказала, що сьогодні на виборах матиме шанс тільки той кандидат, котрий пообіцяє не використовувати свою посаду в особистих цілях. У залі сиділо чимало депутатів. І всі вони промовчали...

Даруйте мені за різкість суджень. Розумію, як іноземець не маю права втручатися в те, що є прерогативою тільки громадян України. Але я чотири з половиною роки працював виконавчим директором комісії Конгресу США з досліджень голоду в Україні у 1932-1933 роках. Маю певний досвід і в американському політичному процесі, і як історик України. Саме цим я і керувався, пишучи ці нотатки.

Джеймс МЕЙС,
доктор історичних наук (США), провідний науковий співробітник Інституту національних відносин і політології АН України.

Життя Рад

Виконком заступається за знедолених

Нещодавно у структурі Чернівецького міськвиконкому з'явився відділ соціального захисту громадян

Нова міськвиконкомівська служба взяла на себе роль координатора важливої справи — заступатися за малозабезпечених людей. Про те, як вона діє, розповідає заступник голови виконкому Чернівецької міськради Володимир

— Потреба у створенні при мерії відділу соціального захисту була дуже гостра, бо низові, маю на увазі районні, ланки цієї служби неспроможні оперативно реагувати на запити людей, що опинилися поза межею бідності. Це гірка реалія нашої дійсності.

Створивши такий відділ, передусім подбали, щоб він знайшов спільну мову з міськрадівським фондом соціального захисту, не дублював його функцій. Працівники нової служби розпочали діяльність з елементарного — зібрали велику картотеку про малозабезпечених та інвалідів і, спираючись на її дані, взялися підсобляти найбільш нужденним, відтак і решті. Щоб хоч трохи зарадити, відділ почав виділяти разові матеріальні допомоги, забезпечувати паливом і картоплею.

Та ми розуміли, що роль тимчасового опікуна проблему не зніме. Турбота про малоімущих має бути різнобічна, особливо щодо системної організації лікування цієї категорії людей. І міськвиконком виробив власний підхід — немічні чернівчани мусять мати свій розгалужений центр соціально-медичної допомоги. Не пошкодували для цього коштів, купили потрібне обладнання, укомплектували установу висококваліфікованими кадрами. При «Турботі» (так назвали цей центр) зосередили районні служби соціального захисту, потужну медичну базу. Всі малозабезпечені (їх у місті більш як 1200 чоловік) відтепер користуються лише її послугами, що дало можливість помітно зменшити черги в загальноміських лікувальних закладах, 400 з них харчуються тут безплатно.

Загалом з місцевого бюджету виділено (ще у старих цінах) 70 мільйонів карбованців на медичне обслуговування незаможних, 115 мільйонів — постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС, 10 мільйонів — реабілітованим, 4 мільйони — багатодітним сім'ям. 70 мільйонів карбованців витрачено на придбання картоплі для цих підопічних. Крім того, їм виділено 13 мільйонів безпроцентних позик. Вдалося також працевлаштувати більш як 700 інвалідів.

— І все-таки, чи не перебрав на себе новостворений відділ частку повноважень аналогічних районних структур?

— Ні. Як відомо, головним обов'язком райсоцзабезів є пенсійне забезпечення. На наш відділ ми поклали інші функції — бути заступником і охоронцем інтересів старих, інвалідів, багатодітних сімей, зокрема тих, у яких діти перехворіли загадковою хворобою, так званою алопецією, чорнобильців. Віднедавна на відділ покладено обов'язки соціально захищати й людей, котрі з часів тоталітаризму зазнали репресій.

— У Чернівцях, слава Богу, незахищених опікують і численні громадські організації та релігійні конфесії. Чи співпрацює місцева влада з ними на цьому терені?

— І дуже тісно. Адже це добра підмога нашій соціальній службі. Серед них я особливо виділив би міський комітет Червоного Хреста. Міськвиконком, відчувши, що в цієї організації є палке бажання співпрацювати в сфері соціального захисту чернівчан, виділив їй добротне приміщення, посприяв у придбанні автомашини. І вкладені кошти окупилися сторицею — медсестри Червоного Хреста опікуються десятками хворих людей, взяли на себе доставку для них обідів, продовольства. Втішають мене й гуманні акції Дитячого фонду, жіночої громади руху, товариства багатодітних сімей, батьківського комітету дітей, постраждалих від алопеції. Разом з ними ми справедливо розподіляємо закордонну гуманітарну допомогу, влаштовуємо благодійні обіди.

На жаль, далеко не всім громадським організаціям притаманне таке уболівання за ближнього. Самоусунулося від цієї справи, наприклад, обласне товариство інвалідів. Тут іде боротьба за розподіл керівних портфелів, а не за те, як полегшити життя скривдженим долею людям. Хочеться вірити, що новообране керівництво цієї організації нарешті покладе край чварам та міжусобицям.

— Які наступні кроки передбачає зробити міськвиконком на терені соціального захисту?

— Недавня сесія міськради знову наголосила на тому, що бере на себе вагому частку витрат, які непосильним тягарем лягли на плечі знедолених городян. Так, від квартирної плати та плати за комунальні послуги звільнено пенсіонерів, котрі отримують соціальні пенсії. Мешканці, що одержують пенсію у півтора рази меншу від мінімальної, сплачуватимуть лише половину квартплати та плати за комунальні послуги. Не обійдено увагою і сім'ї, в яких середній доход на одну особу не перевищує п'ять мінімальних зарплат.

Сесія також надала пільги в оподаткуванні деяким малорентабельним підприємствам та організаціям, діяльність яких пов'язана з соціальним захистом населення.

Розмову вів Василь БАБУХ.

З пошти

Обговорюємо проект нової Конституції України

Дитяча хвороба?

Вважаю за доцільне висловити свою пропозицію щодо зміни ст.1, яка визначає тип держави. Не розумію, навіщо автори внесли до неї зайві слова, які не мають найменшого відношення до типу держав? Це слова «правова» та «соціальна». На мою думку, досить записаного: «Україна є демократичною державою». Ми завжди прагнули чимось відрізнятися від інших, навіть не на користь здорового глузду. На жаль, ми й досі не позбулися цієї дитячої хвороби.

О. НОВАЧЕНКО, пенсіонер.

Буринь Сумської області.

Усіх суддів краще обирати, а не призначати

Не поділяю позиції вельми авторитетного авторського колективу проекту нової Конституції України. А саме — щодо ст.154, де написано, що суддів районних, міських та обласних судів призначає Президент України. Але ж Президент особисто їх не добирає, а підписує запропонований список. Переконаний, що цих суддів, як і мирових суддів, про що записано в проекті Конституції України, мають обирати громадяни тих районів, міст чи областей, де ті працюватимуть.

О.МЕЛЬНИЧЕНКО.

Житомир.

Голод буває різний. І інформаційний також

Нині неможливо ефективно займатися діяльністю в жодній сфері без необхідної інформації. А в Україні вона майже вся зосереджена в руках держави. Її пильнують численні чиновники. І хоча в проекті нового Основного Закону у ст.29 та ст.89-91 сказано про право одержання інформації і користування нею, там нічого нема про те, як це право забезпечуватиметься. Тому слід останнє положення ст.29 викласти у такій редакції: «Держава гарантує громадянам одержання інформації, крім такої, що становить державну чи військову таємницю, для виборчої, підприємницької, науково-дослідної та іншої діяльності, не забороненої законом».

М.КІМ, професор.

Харків.

А чому обов'язки куці?

У новому проекті Основного Закону України немає жодного слова про обов'язок кожного фізично здорового громадянина працювати, займатися тією чи тією фізичною або розумовою діяльністю. То коли ми ухвалимо такий закон, невже Україна стане процвітаючою країною? Тож необхідно негайно доопрацювати проект у тому напрямі, щоб громадяни мали не лише широкі права, а й чіткі обов'язки.

І.БЕЗВЕРШЕНКО.

Лисянка Черкаської області.

Продиктовано в номер

Залишається у резерві ЧФ

Командувач Чорноморським флотом адмірал Едуард Балтін фактично проігнорував Указ Президента України Л. Кравчука у тій його частині, де сказано, що звільнений з посади представника Президента України в Севастополі Іван Єрмаков переводиться в резерв міністра оборони України. Балтін видав розпорядження, згідно з яким Єрмаков залишається у резерві ЧФ. Де був до призначення на цивільну посаду. Окрім того, зазначив Балтін, Єрмаков не складав присяги на вірність народові України. Адмірал пообіцяв працевлаштувати Єрмакова протягом двох місяців.

Кончина Е. Меметова

На жаль, не вдалося врятувати життя єдиного кримського татарина в депутатському корпусі ВР Криму, радника з економічних питань Голови ВР Криму Ескандера Меметова, тяжко пораненого бандитами 18 січня пізно ввечері у дворі свого будинку. 20 січня ввечері Е. Меметов помер. Осиротіли семеро дітей, двоє з яких того фатального вечора також були поранені. Син Артур перебуває в реанімації однієї з лікарень Сімферополя.

Як повідомили нашому кореспондентові у прес-центрі МВС Криму, слідство у зв'язку з бандитським нападом на дім Е. Меметова триває, відпрацьовується кілька версій.

Рух вважає, що проти нього ведеться політичний терор

20 січня відбулася прес-конференція голови НРУ В'ячеслава Чорновола, під час якої він зачитав прийняту напередодні заяву центрального проводу Руху з приводу терору проти НРУ та його лідерів і активістів. Причиною терору проти себе Рух вважає проведення ним політичної лінії, спрямованої на розбудову незалежної демократичної держави, на звільнення України від колишньої комуністичної номенклатури.

В'ячеслав Чорновіл навів ряд фактів. Кілька нападів на виборчий штаб Чернівецької крайової організації НРУ протягом останніх тижнів. Погром різдвяної ночі у приміщенні Тернопільської організації Руху. Побиття дітей кількох керівників районних організацій Руху на Одещині. Невідомі вдерлися до квартири голови Кіровоградської організації, а 15 січня була спроба проникнення до квартири члена центрального проводу НРУ, члена Президії Верховної Ради України Леся Танюка. 17 січня серед білого дня побито полковника Сергія Будка у Вінниці. І, нарешті, напад на секретаріат Руху в Києві і зникнення голови секретаріату Михайла Бойчишина, про якого й досі нічого не відомо.

Рух вимагає втручання у ситуацію Президента і Голови ВР України, розслідування СБУ, МВС та Генеральною прокуратурою злочинних дій проти рухівських активістів.

Цивільні «афганці» вимагають справедливості

Цивільні спеціалісти відокремилися від інших учасників війни в Афганістані і заснували Всеукраїнську асоціацію «Ветеран-спеціаліст». Ця категорія «афганців» вважає, що вона має право на відповідну державну опіку і збирається спільними зусиллями добиватися соціальної справедливості, морального захисту. Головою асоціації обрано Анатолія Задвірного.

Суботня зустріч

МОДЕЛЬКА, АБО ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КРАСУНІ

«У мене було дуже щасливе дитинство. Я була наймешою в сім'ї, батьки і брати завжди намагалися зробити мені щось приємне...» Так було тоді, коли їй виповнилося чотири чи п'ять років. Скільки саме — сказати важко: і досі Євгенія Даллас (колись Сакевич) не знає точної дати свого народження. Так само, як і де вона народилася. «Чи у Миколаївській області, чи в Одеській...». Пам'ятає лише, що малою була щаслива.

А потім — банальна для нашої країни історія: батьків розкуркулили і вислали до Сибіру, там вони померли. Братів — по таборах, будувати світле майбутнє вірнопідданим послідовникам батька всіх часів і народів, а Женю — до дитбудинку. Боже, як вона плакала, коли матері її подружок приходили за своїми дітьми і голубили їх. «Десь я вичитала, що якийсь східний володар поставив експеримент: маленьку дитину посадовили до замкнутої кімнати, годували її всім належним, але ніхто не давав їй ласки. І дитинка за два роки померла... Діти можуть недоїдати, але без ласки вони жити не можуть...» Неправда. Жила Евгенія Даллас без ласки з п'яти років. І вижила. Коли виповнилося шістнадцять — забрали до Німеччини, жила у концтаборі, працювала на благо рейху. По війні правдами та неправдами вдалося їй втекти до Італії — не хотіла повертатися в країну, яка вкрала в неї все. Поневірялась по світу, одна-однісінька, де брати, чи живі, не знала. Змушена була змінити прізвище, як і багато тих, хто втік з СРСР: їх чомусь вважали комуністами. Що поробиш... «Ні, я не була сама! Навколо мене завжди були друзі, завжди мене якось люди направляли». Пані Євгенії пощастило: вона мала вроджену грацію, чарівну вроду, здібності до вивчення мов, то почала працювати, як сама називає, «моделькою». А по-нашому — манекенницею. Починала в Мілані, потім де тільки не працювала: Швейцарія, Шотландія, Великобританія, Америка. І, звичайно, столиця світової моди — Париж. Вона надихала відомих модельєрів на створення нових моделей, працювала на телебаченні. Життя без проблем у світі краси. Аж ось Україна стала незалежною. «У мене наче друге дихання відкрилося, я почала писати листи, адже ми маємо якось підтримати цю країну».

Нині пані Євгенія часто приїздить, привозить сюди гуманітарну допомогу: університету — комп'ютери для праці над словником української мови (пам'ять дитинства — пані Євгенія говорить українською без акценту), лікарням — антибіотики та вітаміни, а ще хоче зробити так, щоб дитячий будинок не залежав від держави...

Ніби вже все нормально: навіть братів знайшла. Але ця жінка не може заспокоїтись. Весь час комусь допомагає, нічого з цього не маючи, крім клопоту. «Ситий голодного не розуміє» — відоме прислів'я, але не зовсім, на мою думку, правильне. Не зрозуміє голодного лише той, хто все життя був ситим і не знає, що таке з коханої донечки раптом стати дитиною ворога народу. І якою працею, якою самодисципліною дається отаке ніби безтурботне та легке життя. «Я завжди була впевнена у собі і завжди добивалася свого». А інакше б — не вижила. Друзі порадили написати її спогади про своє життя. Важко було це робити — тому спочатку написала англійською мовою (так простіше — ніби не про себе). За цими спогадами зніматиметься в Америці серіал. А вже потім привезла спогади в Україну, і тут днями видана п'ятитисячним тиражем книга «Доля української красуні». Куди тій «Просто Марії»!.. Кошти від продажу своїх мемуарів пані Євгенія залишить у Києві: «Потім, у квітні, приїду та куплю все, що потрібно, для дитбудинку...» А коли фільм про її життя буде знято, ми теж його побачимо. Побачимо, як непросто було жити у світі просто Євгенії Сакевич, вимушено — Даллас.

Катерина ВОРОНЕНКО.

У світ!

ПОЕТИЧНИЙ «БЕНКЕТ» У ЧАСИ ВИДАВНИЧОЇ КРИЗИ

Вихід цієї книжки — приємна сенсація наших сумних у видавничому відношенні днів. Вражає вже тираж: 50 000! Такою кількістю поетичні тексти не друкувалися давно. Причому товста, у твердій обкладинці книжка киянина Сергія Соловйова «Пир» вийшла аж ніяк не в «Шкільній бібліотеці». Її випустила спільно з сімферопольською «Таврією» фірма «Академія» з Миколаєва. І зробила це воістину академічно, любовно. Хоча роки автора ледь перевалили за вік Христа, книжка «Пир» — це справжнє «Вибране». До неї дано велику кількість чудових фотокарток у стилі ретро, увійшла туди асоціативна проза поета, розмови з ним, кумедні малюнки — і, зрозуміло, вірші й поеми.

Ім'я Сергія Соловйова (не плутати з кінорежисером!) доволі-таки відоме тим, хто цікавиться красним письменством. Він починав ще наприкінці 70-х поемою про реставраторів Києво-Печерської лаври. Ходив у вундеркіндах, улюбленцях Андрія Вознесенського. Потім пройшов виучку в московських поетів-метаметафористів. І зовсім недавно повчився у Німеччині, в університеті ім. Гете, де студіював класичних німецьких метафізиків й новітніх філософів. Тому в його віршах, як в оперного Ленського, можна знайти «и нечто, и туманну даль» — сліди найрізноманітніших естетичних й культурологічних впливів. С. Соловйов пише скрадливо, мовби мимохідь, не дуже обмежуючи себе ані в темах, ані у колі образних засобів.

До речі, ще на пам'яті киян напівлегальні театральні шоу «Гра у дим» за п'єсою Соловйова, які давалися у середині 80-х. Драматургічні речі С. Соловйова теж — почесні гості «Пира».

Сергій Соловйов, який у «застійні» роки мав репутаці естетичного подразника, порушника літературного спокою, з'явився тепер у академічній іпостасі. У книгарні «Поезія» його «Пир» затьмарює своєю розкішшю видання класиків. Що це — підсумок бунтарства юності? Чи, навпаки, чергове протистояння — але цього разу не болоту застою, а хаосові й безкнижковості?

Ігор КРУЧИК.

Зверніть увагу

МОТОРАМ СПИРТ МИЛІШИЙ ЗА БЕНЗИН

Своєрідний вихід із бензинової кризи знайшли у буряковрадгоспі «Промінь» Гайворонського району. Тут усі карбюраторні мотори перевели на спиртово-бензинову суміш у пропорції 80 на 20 відсотків. За словами директора радгоспу Анатолія Петухова, суміш метанолового спирту і низькооктанового бензину, який і донині спалюється в факелах нафтопереробних заводів, для карбюраторних двигунів краща, ніж високооктанові бензини. Двигуни працюють краще і довше. До того ж, суміш ніхто не вкраде, бо при звичайному карбюраторі двигун на ній не працюватиме. Треба зробити одну істотну поправку, але яку саме — директор не сказав, бо тоді красти муть. Та якщо звернеться за допомогою хтось із господарників, інформацією з ним поділяться.

Про успішне використання згаданої суміші гайворонці дізналися на одному з підприємств Миколаєва. Спирт почали купувати на Северодонецькому хімзаводі, а низькооктановий бензин — на Кременчуцькому та Одеському нафтопереробних. Себе забезпечили, і сусідам хочуть допомогти, для чого й будують станцію для виготовлення суміші. До того ж вона значно дешевша: якщо тонна бензину нині коштує 14 — 18 мільйонів карбованців, то суміші — 2,5 мільйона.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Невигадана історія

ДІТЕЙ ЗНАХОДЯТЬ НЕ ТІЛЬКИ В КАПУСТІ

Наприкінці позаминулого року на смітнику однієї з львівських вулиць знайшли немовля... кількох годин від народження. Доречними стануть слова, написані біля входу до пологового будинку на вулиці Рапопорта, куди відвезли дівчинку: «Мати Божа! Хоронителько всіх дітей, плачеш над тими, котрим не дозволили народитися. Вони мали право жити від зачаття на землі і на небі. Опам'ятай жорстоких матерів і батьків!» Але дівчинці пощастило і зусиллями акушера-гінеколога Ореста Сікори, лікаря-неонатолога Ольги Кутової, лікаря-анестезіолога Сергія Наумова, вона залишилася серед живих. Більш за те, знайшла ім'я — Ольга Орестівна Наумова.

Пізніше у 8 міській клінічній лікарні не змовкав телефон: як удочерити дівчинку. Кожного дня — 15-20 бажаючих... Врешті Оля таки дочекалася теплих рук, а нещодавно відсвяткувала з новими батьками річницю.

Але, на жаль, підкинуті й залишені діти сьогодні не рідкість. Жінка, що знайшла немовля на смітнику, Галина Олександрівна Блінова, розповідає:

— Я дружина офіцера, отож життя — постійна подорож. У моїй жіночій долі це вже третій випадок. Уперше — ще за молодих літ я знайшла хвору дитину. Потім — хлопчик років семи. Побачила його напівживого у темному кутку під'їзду будинку. З'ясувалося, що хлопчина давно жив без батьківського догляду, на прожиття здобував крадіжками... Тепер — Оля. Про неї думає вся наша сім'я. Сподіваємося, вона матиме справжніх маму і тата.

Адже не ті батьки, що народили, а ті, що виховали.

Юрій БОРУЦЬКИЙ.

Львів.

Характери

ЛЮДИНА З ОАЗИСУ

Звертаю з задимленого міського шосе — і перед очима постає екзотичний оазис. Блищить сріблясто ковила. Неподалік різновидові дерева: бундук канадський, гіркокаштан, «райські яблука» з Сибіру...

Господар цього казкового острівця майже в центрі Херсона — Микола Булда. Що за чоловік? Кажуть, коли ще працював агрономом-садівником у колгоспі, то буцімто сам голова правління, великий «жартівник», похвалявся, що примусить непитущого Миколу випити хоча б чарчину горілки. Тоді голова програв парі. Виїхав Булда з села, і в колгоспі саду не стало.

Ботанічний сад місцевого педінституту, де працює майже 20 років директором, він покидає хіба що тоді, коли їде за якоюсь новою незвичайною рослиною. Вихідних не визнає. Учених ступенів Микола Михайлович не має, однак значна його заслуга в тому, що цей 14-гектарний острівець природи занесений до каталогу світових ботанічних садів, а Булда став членом ради ботсадів України в Молдавії. На багатому матеріалі (в саду нараховується 350 видів і форм дерев, близько 150 видів трав) студенти педінституту захищають дипломні роботи. Першим своїм помічником вважає Булду професор-ботанік Михайло Бойко, інші викладачі інституту.

Та чи не найпопулярніший він серед городян своїми безкоштовними консультаціями у знаменитій «кімнаті природи».

— Вас цікавить вирощування гінкго? — перепитує доброзичливий консультант. — Он воно, навпроти нашого вікна. Це священне дерево китайських храмів дуже пилодимостійке — якраз для нашого міста. Шкода, що працівники зеленгоспу його обходять стороною. Беріть саджанці — і не пошкодуєте...

Микола Михайлович щедрий для добрих людей. Показує, як доглядати за маловідомими лікарськими рослинами — приміром, катарантусом (з нього зарубіжні фармацевти роблять протионкологічні препарати). Як вирощувати кримську сосну, як уберегти від холоду біоту східну. На прохання переходить до прози дачних турбот: щоб редиску не погнало, у стебло, не висівайте її в холодний грунт; якщо хочете позбутися метлюгу — посадіть на полі помідори, і через рік бур'ян зникне.

Може, лише раз за багато років Булда розчарував гостя. Якийсь молодик попросив його дістати... Що б ви думали? Шматок тису ягідного, хлопець чув, що з твердої деревини цього легендарного дерева виготовляють сувеніри, інкрустуючи їх дорогоцінними каменями, сріблом і золотом. Отож загорівся зробити щось подібне для вигідного продажу. Прохання юного комерсанта можна задовольнити не раніше ніж через 500—1000 років, коли деревця в саду виростуть...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Спорт

У відмінній формі перебуває нині півзахисник шотландського клубу «Рейнджерс» (Глазго) і національної збірної України Олексій Михайличенко. Нещодавно у поєдинку чемпіонату Шотландії Олексій забив два м'ячі у ворота одвічного суперника його команди — «Селтіка» (Глазго). «Рейнджерс» переміг — 4:2. Ще один м'яч — на рахунку гравця національної збірної нашої країни Олега Кузнецова.

Сьогодні в Манчестері під час жеребкування відбіркових груп чемпіонату Європи-96, який відбудеться в Англії, стануть відомі суперники нашої збірної. Тож побажаймо успіху першій футбольній команді України в її першому офіційному змаганні.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Повертаючись до надрукованого

ЧУТКИ ПРО ЛЮБОВ ДЕПУТАТА ДО «ПРОСТО МАРІЇ» ВИЯВИЛИСЯ ПЕРЕБІЛЬШЕНИМИ

Отримавши під час одного із заходів від енергетика Тернопільського обласного підприємства електромереж пана О.Домарецького авторську замітку про енергозабезпечення в області, я подумав, що фахівцеві — і карти в руки. О.Домарецький написав у ній, що депутат Верховної Ради України від Тернопільської області Леон Горохівський звернувся з депутатським запитом до міністра енергетики про мотиви відключення електроенергії у певні години. І вказав пану Горохівському на дзеркало: мовляв, ви, депутати, самі проголосували 18 листопада минулого року за закон про енергозбереження. Воно то так, але депутати не голосували за відключення електроенергії по 8,5 години на добу, внаслідок чого виходить з ладу обладнання. Пан Домарецький також приписав пану Горохівському страшенну любов до «Просто Марії», яку він не має можливості дивитись, та інші речі, яких у запиті до міністра не було: переді мною — копія. Не було у пана Домарецького підстав надто іронізувати над жодною з деталей запиту. Висновок: довіряючи фахівцям, не можна не перевіряти фактів. З великим сумом змушений констатувати серйозне перекручення фактів у замітці пана Домарецького, що завдало депутатові Горохівському моральних збитків, і вибачаюсь за це на сторінках газети, де була надрукована та неетична замітка (22 грудня 1993 року, «Запитуєте — відповідаємо»).

Костянтин ПАРИШКУРА.

Реалії

ГОТУЄТЬСЯ ЩЕ ОДНА ПЕРЕЯСЛАВСЬКА РАДА

У лютому цього року Донецький науковий центр Академії наук України та обласна Рада народних депутатів проведуть наукову міжнародну конференцію «340 років Переяславській Раді». З цього приводу у Донецьку проведено прес-конференцію.

Журналісти дізналися, що робочими мовами лютневого зібрання учених-переяславців мають бути українська, російська й англійська. Але, як не дивно, на прес-конференції лунала лише мова нашого північного сусіда.

Учасниками конференції у Донецьку, яка має розпочатися за три тижні, стануть науковці України, Білорусі, Росії. Очікуються також гості з далекого зарубіжжя.

До речі, у Донецькій міськраді зареєстровано і активно діє товариство Б. Хмельницького. Його очолює депутат Володимир Колесников. Новостворена організація має намір всебічно сприяти об'єднанню України з Росією. Подібні осередки створюються в інших містах і районах Донеччини.

Валентин ДЕМЧЕНКО.

Вперше!

СТАНУТЬ ЛЕДІ ГЕНЕРАЛАМИ, А КУРСАНТИ — ГУСАРАМИ

У Хмельницькому інституті прикордонних військ уперше в практиці Збройних Сил (колишнього СРСР) набрано спеціальну групу — 45 курсанток. Дівчата, крім загальновійськових дисциплін, вивчатимуть іноземну мову і по закінченні навчання працюватимуть у військових відомствах України.

Для майбутніх леді-офіцерів в інституті облаштовано спеціальну казарму, душові тощо. З приходом у навчальний заклад дівчат поліпшилася дисципліна, культура спілкування. Чи справді дівчата стануть генералами, прогнозувати важко. Але з певністю можна сказати, що поруч з дівчатами хлопці-курсанти стануть справжніми гусарами. І це вже засвідчив перший інститутський бал.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Курйози

КЛІЄНТИ — ЧЕРЕЗ ЛЮК

У Павлограді для власників авто напасть: щоранку на вулицях розкриті каналізаційні люки, і хтось та втрапить ненароком у пастку.

Розслідування цього загадкового масового явища скінчилося такою версією: у місті чимало розвелося станцій та всіляких майстерень обслуговування автомобілів, але через дороговизну запчастин і ремонту звертаються до їхніх послуг все рідше. От «потерпаючі» і придумали, як множити число клієнтів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Коротко

Засяяло «Сузір'я»

На Луганщині почався обласний фестиваль національних культур «Сузір'я дружби», органічне продовження фестивалю української культури «Барви рідного краю», що недавно завершився. «Сузір'я» покликало людей усіх національностей, що мешкають на території області й уміло зберігають фольклор, а також традиції народних ремесел своїх предків.

Переможці окрім нагород одержать можливість продемонструвати свою творчу майстерність на заключному концерті та виставці робіт народних умільців у Луганську в квітні нинішнього року.

Засновники фестивалю — відділ культури та мистецтва, управління освіти, комітет у справах молоді, Луганська облдержадміністрація, обласна рада ФНП, національно-культурні об'єднання та товариства області, облтелерадіооб'єднання.

Сенсації, здається, немає

Як повідомлялося, неподалік від Чернівців знайдено автомашину з двома вбитими громадянами Росії, поруч виявлено ще двох тяжкопоранених пасажирів цього легковика. На місці злочину валялися пістолети та гільзи від використаних патронів.

Працівниками буковинської міліції встановлено, що це — жителі Москви та Архангельська, які прямували через Україну до Болгарії. Усі потерпілі, як підтвердила судмедекспертиза, були напідпитку. Один з поранених розповів, що перестрілка в машині виникла в результаті сварки.

Наступного дня в Чернівецькому аеропорту приземлився літак, замовлений родичами потерпілих. Разом з ними з Москви прибуло кілька медичних світил та знімальна група телекомпанії «Останкіно». Усі вони в унісон почали твердити, що цей випадок не що інше, як свідчення ненависті українців до росіян.

Істину в цій заплутаній справі встановлять правоохоронці. Однак деякі важливі для слідства деталі вже прояснилися. На запит обласної прокуратури з Москви одержано таку довідку: усі учасники цього кривавого інциденту — колишні злісні кримінальні злочинці.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

НА ПРОМІЖНОМУ ФІНІШІ

Завершилося перше коло чемпіонату країни з баскетболу серед чоловічих клубів вищої ліги. На проміжний фініш учасники прийшли з такими показниками: «Будівельник- Анаконда» (Київ) — 41 очко, «БІПА-Мода» (Одеса) - 40, «Київ-Баскет» — 39, «Спартак» (Луганськ) — 37, «Шахтар»–АСКО» (Донецьк) — 36, «Корабел» (Миколаїв) — 32, ЦСК-ЗСУ — «Газда» (Київ) — 31, «ТІТ-Маріам» (Харків) — 30, «Перспективний» (Нікополь) — 30, «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 28, «Азовмаш» (Маріуполь) — 26, «Динамо» (Дніпропетровськ) — 25.

Оцінку першій половині чемпіонату дає президент Федерації баскетболу України Михайло ОСИПОВ:

— Приємно, що зріс клас багатьох команд. Тому й турнір досить цікавий. Ми всі переживали з приводу того, що країну залишило чимало відомих майстрів, котрі виступають у зарубіжних клубах. Але, як кажуть, нема добра без лиха: на передові позиції вийшла група талановитої молоді, яка обіцяє досягти вершин майстерності.

За головного «порушника» спокою в лізі вважаю клуб «Київ-Баскет». Новачок чемпіонату цілком заслужено перебуває у групі лідерів. І не здивуюся, якщо цей колектив посяде в підсумку найвище місце. Адже в його складі виступає немало гравців національної збірної. Майстерністю Підковирова, Савченка, Рубана, Ватажка захоплюються численні прихильники баскетболу. Слід віддати належне наставникові команди, авторитетному Борисові Вдовиченку. Нарешті, фірма «Денді» (президент Михайло Бродський) — власник команди робить усе можливе, щоб вона мала найліпші умови.

Отож друга половина чемпіонату обіцяє бути цікавою і напруженою. Особливо гостро проходитимуть поєдинки в серії «Плей-оф», яку ми застосовуємо вперше. Передбачаю зростання глядацького інтересу. В свою чергу федерація подбає про кваліфіковане суддівство на вирішальному етапі.

— Наш головний біль — національна збірна. Що скажете про її невдачі?

— Наші біди від дворіччя. На відміну від більшості країн, де культивують баскетбол, у нашій країні національна Федерація — не головна діюча особа. До її дій активно втручається і керує Міністерство у справах молоді та спорту. Це, звісно, не сприяє розвиткові гри. І позначається, безперечно, і на збірній. Тренери цієї команди, ми, всі зацікавлені, маємо зробити все залежне від нас, щоб у збірній виступали Волков, Мурзін, Білостінний, Орехов, інші легіонери. Лише за таких умов можна розраховувати на вихід до фіналу чемпіонату Європи.

— Восени наші клуби стартуватимуть у єврокубках. Невже нас знову очікує розчарування?

— Гадаю, що другий старт буде успішніший. Але попереджаю, що на європейську арену випустимо лише кредитоздатні клуби. Бо після перших для нас виступів у єврокубках окремі команди «заробили» стільки валютних штрафів, що й досі не розрахувалися. Це ж сором...

Сьогодні ігри чемпіонату поновляться. Починається друге коло.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Інформаційний кур'єр

У нормі й навіть менше

За минулий рік на ЧАЕС вироблено 12 мільярдів 658 мільйонів кіловат-годин електроенергії, або 113,4 відсотка до плану. До енергосистеми України подано 11 мільярдів 688 мільйонів кіловат-годин (116,2 відсотка до плану).
Як повідомив головний інженер виробничого об'єднання «Чорнобильська атомна електростанція» В.Васильченко, параметри об'єкта «Укриття» були в межах норми, а викиди в атмосферу не перевищували норм, дозволених санітарними правилами для АЕС.

І все-таки зона

В Ужгороді відбувся науково-практичний семінар «Проблеми регіонального розвитку спеціальних економічних територій та субрегіонального співробітництва». В його роботі взяли участь провідні економісти держави, фахівці, заступник міністра економіки України Леонід Мінін. Прийнято спеціальний документ, у якому підтримується доцільність створення на Закарпатті вільної економічної зони. Його направлено Верховній Раді та Кабінетові міністрів України, де, як відомо, не зовсім схвально ставляться до цієї ідеї.

Натиснули на гальма

Вінницька обласна державна адміністрація, схоже, всерйоз взялася за гальмування зростання цін. Почали з м'ясомолочних продуктів, борошна, олії та мила. На всі товари і вироби з цієї групи встановлено граничний розмір торговельної надбавки, незалежно від кількості разів перепродажу, на рівні 15 відсотків під час реалізації. Не більш як 10 відсотків до ціни закупівлі встановлено торговельну надбавку на продукти і товари, що їх реалізовуватимуть студентським та шкільним їдальням, лікувальним закладам, установам соціального забезпечення, молочним кухням. При цьому рівень рентабельності транспортних послуг, що не входить до торговельної надбавки, обмежено 25 відсотками.

Було б що пиляти

Важко не лише в черзі за ковбасою стояти, а й на м'ясокомбінаті працювати. Фізичну працю переробників час від часу полегшує виробниче об'єднання «Полтавамаш». Ось і нещодавно тут з'явилася новинка — електрична пилка для розпилювання туш. До цього її можна було придбати лише в Мінську.
Креслення розробив провідний конструктор СКТБ «Темп» Гребенюк, а перші зразки виготовив дослідно-експериментальний цех. Згодом вони пройшли випробування на Полтавському м'ясокомбінаті, де й одержали схвальну оцінку.

Люди їздять за метал

Дніпропетровський відділок Придніпровської залізниці «розжився» на новий електропоїзд з Риги. Коштує він мільйон доларів, але обійшлося без «зелених». Як сказав начальник залізниці Руслан Євдокименко, валюту замінили металопрокатом місцевих металургійних заводів.
На таких же умовах нові електропотяги незабаром придбають Криворізький і Запорізький відділки магістралі.

За повідомленнями наших власних і позаштатних кореспондентів О.ВИНОКУРОВА, М.ГОРВАТА, М.ВАСИЛАШКА, В.СЕМЕНА і М.НЕЧИПОРЕНКА.

ЧМП: втратити — розуму не треба, а відродити — може не стачити

(Продовження. Початок у № 243 за 23.12.1993 р.)

В останній з публікацій щодо проблем ЧМП наголос на проблемах людей зроблено не випадково. Адже в більшості статей, де йде мова про незаконність перетворення пароплавства на акціонерний концерн, маніпулювання суднами, жонглювання цифрами і фактами, з поля зору моїх колег випав, так би мовити, моральний аспект цієї справи. Зокрема, доля тих, чиїми руками створювалися і створюються багатства і блага, якими на свій розсуд збирається розпоряджатися невелика група людей. Якщо вже не розпоряджається. Бо ні під час півторагодинної розмови з президентом АСК Павлом Кудюкіним, ні в ході його прес-конференції у Києві наприкінці минулого року, на мою думку, так і не дано переконливої відповіді на запитання:

Де ж осідає валюта?

Хіба не парадокс? Телебачення і радіо, не шкодуючи ефірного часу, кілька днів поспіль устами президента «Бласко», його підлеглих і журналістів переконують усіх, яким благом для України є створення АСК. Але при цьому делікатно обминають конкретику. А саме скільки ж практично валюти одержала наша держава після перетворення ЧМП на АСК «Бласко» і з приходом до керівництва ним Павла Кудюкіна. А питання це далеко не другорядне.

Виступаючи на спільному засіданні трьох постійних комісій Верховної Ради України та колегії Міністерства транспорту, начальник департаменту морського транспорту Юлій Крук сказав, що морська галузь, за попередніми даними, принесла Україні торік 14 мільйонів доларів... збитків. Але й це не межа «досягнення». Додаймо ще 26 мільйонів доларів кредиту, взятого і ще не повернутого державі АСК «Бласко» й картина стане, так би мовити, рельєфнішою, хоч далеко не повною. Мало хто знає, що керівництво АСК по суті конфіскувало 6 мільйонів доларів у головмо-рагентства «Інфлот», поставивши цим останнє на межу банкрутства, бо левова частка цієї валюти належить портам, а не агентству. Додамо до названих сум борги судноремонтникам — і тоді цифри дійсно заговорять. От тільки мова їх буде не такою, як того хотілось би нинішньому керівництву та журналістам, що розхвалюють діяльність АСК навіть на рівні «Останкіна».

До речі, коли під час прес-конференції я попросив президента «Бласко» прокоментувати плачевне фінансове становище і сказати, яка частка боргу в 14 мільйонах належить АСК, то Павло Вікторович у першому випадку послався на те, що йде розрахунок за попередні борги ЧМП, а щодо частки в 14 мільйонах, то взагалі заявив, що не готовий відповісти на таке запитання. У принципі саме це я й сподівався почути. Чому? Та тому, що в ході спілкування з керівництвом АСК чітко зрозумів:

Казати всю правду ніхто не збирається

Ще більше переконався в цьому, побачивши довідковий матеріал для учасників прес-конференції й почувши коментар до нього президента. Зокрема, Павло Вікторович інкримінує попередньому керівництву ЧМП купівлю за 90 мільйонів доларів судна «Колумбус Каравела». І в той же час як своє досягнення рекламує ремонт «Білорусі», перейменованої на «Казахстан-2»: що судно завдяки ремонту на верф'ях ФРН стало чотиризірковим і не має собі рівних в СНД. Мовляв, «Колумбус Каравела» нині збиткова, а «Казахстан-2» приносить валюту. Все тут на перший погляд ніби правда. Але не вся. Якщо вже цілковито, то варто сказати, що «Колумбус Каравела» теж судно чотиризіркового класу та ще й при цьому льодового типу. І немає йому рівних не те що в СНД, а й у світі. А призначалося воно для туристських прогулянок закордонних товстосумів (охочих було багато) за полярним колом. І хіба винне колишнє керівництво ЧМП в тому, що російські атомники допустили викидання радіоактивних відходів у Північний Льодовитий, після чого «попит» на милування полярним сяйвом, моржами та білими ведмедями різко впав? Хто міг це передбачити? Та й ціна «Колумбус Каравели» не 90 мільйонів доларів, а 94 мільйони дойчемарок, що на 13 мільйонів менше, ніж треба «Бласко» заплатити не за будівництво, а лише за ремонт тієї ж «Білорусі — Казахстану-2». І якщо «Колумбус Каравела» приносить нині збитки, то в першу чергу за це слід питати з теперішнього керівництва та служб, які відповідають за рекламу, пошук ринку.

Другий приклад напівправди — історія з купівлею літака. Президент «Бласко» в розмові зі мною і на прес-конференції стверджував, що він украй потрібен для перевезення змінних екіпажів суден. Мовляв, на це щороку витрачається 2,5 мільйона доларів. Логічно? Звичайно. Але при цьому Павло Вікторович заявляє, що ніяких угод на купівлю літака ще немає. Як же тоді бути з контрактом, підписаним головним інженером (під час мого приїзду до Одеси він виконував обов'язки президента АСК) Ю.Шведом 30 квітня минулого року? Згідно з цим документом німецька фірма «Дорньє» мала не лише поставити літак за 5 мільйонів 318 тисяч доларів, а й переобладнати його за 1 мільйон 200 тисяч, а щорічні витрати на обслуговування мали становити 1 мільйон 900 тисяч марок. При цьому внаслідок переобладнання під люкс кількість місць зменшувалася з 18 до 8. Цікаво, яких моряків перевозитиме цей літак?

Або закид на адресу свого попередника про туркомплекс на Канарських островах. Справді, було таке в історії ЧМП — придбали його за 10 мільйонів доларів. Це втрата для України? Так може казати лише дилетант або нещира людина. Адже ще в першій половині минулого року директор комплексу Перевєрткін на сторінках газети «Моряк» заявляв, що тут приймають туристів, а ціна його вже удвічі більша, ніж заплатили. Невже президент «Бласко» не знає цього? Між іншим, керівника комплексу призначав уже він.

Начебто і достатньо прикладів, але не можу обійти мовчанкою ще один — відповідь президента «Бласко» на запитання щодо скрутного фінансового становища АСК і його посилання на погашення боргів ЧМП. Внаслідок розпаду Союзу від Мінфлоту СРСР ЧМП під керівництвом Віктора Пилипенка «успадкувало» 475,4 мільйона доларів боргу та встигло «надбати» 105 мільйонів доларів своїх. Тобто всього 580,4 мільйона доларів. І коли сьогодні президент «Бласко» каже про погашення 170 мільйонів доларів як про якийсь подвиг, то це, звичайно, справляє враження. Але на кого? Чому б не сказати, що попереднє керівництво зменшило його майже на 330 мільйонів доларів. А доходи у вільно конвертованій валюті були в 15—16 разів вищі, ніж минулого року. Для порівняння варто ще згадати:

Що будувало ЧМП і що зводить АСК

За час, коли начальником пароплавства працював Віктор Пилипенко, витрати на соціальний і виробничий розвиток зросли у 2,25 та 17,6 раза відповідно. Придбали і торік мали закінчити монтаж цегельного заводу потужністю 30 мільйонів штук цегли за рік, домобудівний комбінат на 50 тисяч квадратних метрів житла щорічно, ввели в експлуатацію або придбали дошкільних і шкільних об'єктів майже на 5 тисяч місць, два м'ясо-молочні комбінати, введення яких у дію у підшефних господарствах дало б змогу забезпечити ЧМП високоякісними продуктами, поліклініку на 1600 відвідувань за зміну і т.ін.

А нині? Ведеться капітальний ремонт адмінприміщення АСК «Бласко» вартістю понад 10 мільйонів доларів, представництво в Києві обійдеться майже в 6 мільйонів доларів, додаймо літак (6 млн дол.), ремонт «Білорусі», яка одержала пошкодження з вини сінгапурських судноремонтників, і т.ін. Чому б про ці факти не розповісти по радіо і телебаченню, які, до речі, курили фіміам «Бласко» саме у ті дні, коли в Одесі працювала спеціальна парламентська комісія, перевіряючи стан справ та законність перетворення пароплавства в акціонерний концерн? Невже це був свого роду психологічний тиск на неї? Чесне слово, якщо раніше журналісти ображалися, коли їхню професію порівнювали з «першою найдавнішою», то тепер одеські повії, певне, подадуть в суд за образу честі і гідності, якщо їх порівняють з окремими журналістами.

Але мені можуть заперечити, що не лише окремі працівники засобів масової інформації грішать проти істини. Що ж, із цим не погодитися важко. Бо якщо соціальне замовлення, то мають бути і його виконавці. Наприклад, державна комісія на чолі з міністром транспорту України Орестом Климпушем. Попередньому актові перевірки ЧМП за підписами заступника міністра фінансів П.Сліпченка, заступника міністра транспорту А.Артеменка, начальника відділу міністерства економіки В.Байди «нагорі» вирішили ходу не давати. Очевидно тому, що не було там «кия», яким можна було вдарити в спину тодішнього начальника ЧМП Віктора Пилипенка. Це зуміла зробити лише комісія на чолі з міністром транспорту. Відомо, яку роль відіграв у цьому тодішній виконувач обов'язків прем'єра Валентин Симоненко. І чим, як не соціальним замовленням пояснити те, що до складу її не ввели жодного спеціаліста в морській галузі. Напевне, саме для того, щоб протягувати які завгодно думки, зовсім не аргументуючи їх. Наприклад: «стійке падіння обсягів перевезень з 1989 року». Якби таке писав випускник школи для розумово відсталих дітей, то це можна було б зрозуміти. Але ж під актом стоять підписи цілого синкліту державних мужів (до честі представника СБУ, він не поставив свого підпису)! У той же час навіть хлопчак, батько якого працює в ЧМП, може сказати, що основний показник продуктивності діяльності в закордонному плаванні валюта, а не тонни. Бо перевезти тонну щебінки і тонну, наприклад, хутра — це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці. За перше одержиш копійки, а за друге — тисячі. Або що стосується падіння продуктивності праці плавскладу. Знання перевіряльників у цьому такі ж, як і в попередньому випадку. Однак до аргументованих відповідей тодішнього керівництва ЧМП ніхто не збирався прислухатися. Все було визначено наперед. І про це в наступній, завершальній, публікації.

Василь ТУГЛУК.

Київ—Одеса—Ізмаїл—Київ.

Що «батьки» недобудували, добудують підприємці

Три місяці минуло з того часу, як Президент підписав Указ «Про приватизацію об'єктів незавершеного будівництва», але практичних кроків у цьому напрямі поки що не зроблено. Таку заяву зробив виконувач обов'язків Прем'єр-міністра Ю.Звягільський на нараді в Кабінеті міністрів представників Президента в областях, голів регіональних відділень Фонду державного майна, голів фондів комунальної власності областей, членів урядової комісії з питань приватизації об'єктів незавершеного будівництва.

Як відомо, Указ Президента передбачає приватизацію об'єктів, тривалість будівництва яких перевищує нормативну більш ніж удвічі, законсервованих будов, рівень будівельної готовності яких становить менш як 50 відсотків. До того ж об'єкти незавершеного будівництва дозволено приватизувати разом із землею, на якій вони розташовані.

Усього, за словами голови Фонду державного майна України В.Прядка, належить приватизувати 9891 об'єкт незавершеного будівництва, з яких 1400 — у 1994 році. А на сьогодні приватизовано лише три. Що спричиняє такі повільні темпи? По-перше, досі не складено переліку об'єктів незавершеного будівництва, що підлягають приватизації, в деяких областях навіть не створено відповідних комісій, а, по-друге, зазначалося, стримують надто довгі строки проходження документації через відповідні міністерства і відомства. Отже, потрібно спростити цю процедуру. Крім того, пропонували запровадити податок на недобудови, і тоді, можливо, їхні власники або прискорять будівництво, або продадуть їх тим, хто зможе це зробити.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Життя прожити

«МІНЯЮ КИЛИМ НА ШМАТ САЛА»

Цей матеріал приніс до редакції Микола Лактіонов-Стезенко — кінорежисер, автор першого документального фільму про голодомор в Україні «33-й, свідчення очевидців». Листуючись із героєм стрічки, нині пенсіонером із села Надлака Новоархангельського району Кіровоградської області О.Вайпаном, він попросив його відповісти на кілька запитань про нинішнє життя в колгоспі-мільйонері. Ось що написав Олексій Сергійович.

«Яку назву має тепер наш колгосп? Раніше, ви знаєте, ми називалися «Зоря комунізму». Так ось — «комунізм» скоротили. Де замазали, де автогеном відрізали, і лежить цей «комунізм» серед брухту. Лишилася «Зоря».

Як у нашому Надлаку справи з фермерством? Відповідь коротка — ніяк. Ви, Миколо Полікарповичу, знаєте багатьох селян і, певне, помітили, що зовсім дурних людей у нас обмаль. То скажіть, кому спаде на думку йти з колгоспу, де всі процеси відлагоджені, де керівники (вибачаюся за відверте підлабузництво!) людяні, господарі сильні. То куди йти? Навіщо? Яке фермерство? З якою технікою? Хіба вона по кишені одноосібникові?

Діти, які навчалися у вузах і мають сільськогосподарську орієнтацію, повернулися в рідні села. Звичайно, мають проблеми, бо не всі хочуть займатися агрономією, тваринництвом. Багато таких, хто мріє про море, космос, полюбляє складну радіотехніку і таке інше. Проте їхати до міста побоюються, адже тепер навіть торбу від батьків не привезеш до Києва, треба пішки нести. Та головне в іншому: наші діти повсякденно чули від учителів, батьків, що «человек человеку друг, товарищ и брат», «раньше думай о родине, а потом о себе!» Вони не вміють битися за місце під сонцем.

З технікою, пальним — біда. Начальство збилося з ніг, ганяють по всіх усюдах, вишукують мастила, запчастини, хімдобрива. І все — побий їх грім — за бартером, через посередників, щоб вони вже пополопалися від тих грошей!

У держави нашої теж рильце в пушку: поводиться так, нібито їй більш ніколи не знадобляться селяни — добро забрали, а гроші, мовляв, згодом повернемо, коли інфляція з них половину зробить! Хіба так можна з людьми поводитися?

А покоління сором'язливих кінчається. Це нам, темним дурням, вистачало куфайки, плюшки та кирзових чобіт. У покоління, що йде за нами, ці коники не пройдуть, вони по-іншому дивляться на державу, на вождів, на життя. І на своє призначення на землі.

У нашому Новоархангельському районі (та й взагалі по Кіровоградщині — довелося чути на нараді) керівництво в колгоспні справи не втручається, як це було колись. Це й небезпечно — люди порозумнішали, надивилися сесій, наслухалися депутатів і прем'єрів, кожен — персона, має власну думку, знає закони і підзакони. Ледь десь щось не так — «обкладуть», що тільки тримайся!

Наш, здається тринадцятий, голова колгоспу Леонід Йосипович Шліфер прийняв господарство молодим, ще в 50-х роках. Все здоров'я, життя вклав у колгосп, у село, в дороги, в добробут людей. Двічі Герой Соцпраці, людина винятково порядна, чесна, справедлива. Власне, від нього все й пішло. А його заступник, Віталій Григорович Баул, на мою думку, своєрідний сколок з голови колгоспу — людина культурна, чуйна, терпляча. В Надлаку вже кілька десятиліть існує одне надзвичайно важливе правило (і це, безперечно, надбання Шліфера!): якщо ти добре ставишся до виконання своїх обов'язків — тобі шана й відповідна платня.

Пенсіонери. Це мої ровесники. Немічним, хто не спроможний поратися зі своїм господарством, худобою, колгосп подає допомогу: грішми, продуктами, навіть взуття давали. Хоча потроху, але щомісяця, дають м'ясо, ковбасу, масло, тверді сири. Охочі можуть скористатися колгоспною їдальнею. Привозять у двори паливо для печей. Орють городи. Щоправда, восени не встигли, оратимуть навесні.

Нині будують, точніше — дооснащують, новий млин з олійницею та крупорушкою. Тож скоро Надлак матиме свій «комбінат». Все крутитиметься за сучасною технологією. А що? Тепер скрізь мода на автономію: області перетворюються в нові незалежні держави. Хоч малесенькі, але свої президенти. Треба, щоб усе було своє. Щоб жодних несподіванок.

Я тут, розмірковуючи наодинці, вирішив гукнути дівчат у своєму кутку, дівчат свого віку (мені 73) й розшукати старі ткацькі верстати. Незалежність — то незалежність. Все буде своє: хліб, до хліба. Ходитимемо у домотканому, як за царя гороха. Шитимемо свитки, шорники кинуть хомути і почнуть майструвати із сирої шкіри шкарбани. І все! Вперед — до осяйних вершин капіталізму! Якщо бартер не доконає.

Чуєте, тут проміж селян ходить одна об'ява, начебто із столичної газети: «Меняю ковер на аналогичный кусок сала». А що? Тепер воно так і є...»

Підготував Микола ЛАКТІОНОВ-СТЕЗЕНКО.

На знімку: Олексій Вайпан.

Фото автора.

Фермер

Колгосп мріє, а «Мрія» працює

Рівненська обласна держадміністрація та радіостанція «Рідна земля» телерадіомовного об'єднання провели конкурс «Кращий господар 1993 року». Недавно підбито підсумки: кращим серед колективних господарств лісостепової зони визнано «Правду» Млинівського району (голова — Анатолій Харитонюк), поліської зони — «Случ» Сарненського району (голова — Олексій Хомич), а серед фермерів — родинне фермерське господарство «Мрія» Здолбунівського району (очолює Тарас Шевчук). Облдержадміністрація, акціонерно- комерційний банк «Україна» і рівненська філія страхового акціонерного товариства «Саламандра» нагородили переможців цінними подарунками.

То хто ж краще працює — колгоспники чи фермери? Поглянемо на цифри (показники, скажімо, «Правди» і «Мрії»). У першому господарстві на одного працівника припадає 5,3 гектара ріллі, у другому — 18,5 гектара. Відчутна різниця? Відчутна вона і в собівартості одиниці продукції (звичайно, на користь фермерів), і в кінцевих результатах. Порівняймо: валовий доход у розрахунку на один гектар у «Правді» становив 627 тис карбованців, а у «Мрії» — 1 млн 500 тис карбованців.

Звичайно, фермери, тільки-но спинаючись на ноги, не можуть забезпечити повноваге товарне виробництво. Тож Тарас Шевчук, зібравши вельми пристойний урожай зернових, майже нічого не зміг продати державі — 120 тонн зерна мусив віддати за німецький зерновий комбайн, значну кількість залишив для годівлі череди. Зате тваринницька галузь у фермера — на висоті: надій на одну корову становив 7500 кілограмів, а в розрахунку на один гектар «Мрія» продала молока майже вп'ятеро більше, ніж колективне господарство. То хіба треба ще якісь докази, аби переконатися в ефективності фермерства?

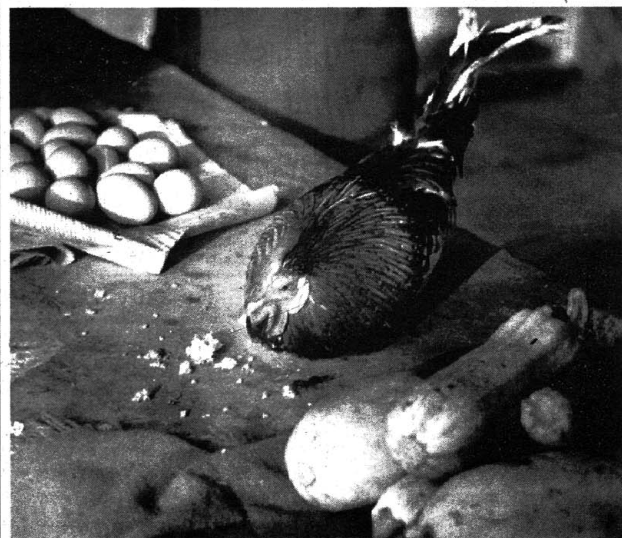
Хтось, можливо, закине: а який внесок фермерів у соціальний розвиток села, у розвиток переробних підприємств? Правильно, поки що вони вносять мало або й нічого. Та це — поки що. Відбувається становлення, «нарощування м'язів». Мине небагато часу — і фермер на селі стане головною постаттю, його прибутки працюватимуть і для загального добра . Не всі стануть фермерами? Так, далеко не всі — 15—20 родин на село. Візьмуть землю за довгостроковий кредит і господарюватимуть . «Що ж іншi? — запитайте. — У найми до них підуть? У батраки?»

Ні. Хто не буде зайнятий на землі, той працюватиме на м'ясо-, молоко-, овочепереробних та інших сільських підприємствах. Або триматиме акції цих підприємств, одержуючи дивіденди. Одне слово, буде так, як у всьому цивілізованому світі. Умілі, працелюбні, вправні руки без роботи не залишаться. А ледарів і п'яниць, якими нині хоч греблю гати, безперечно, поменшає, бо задарма їх ніхто не годуватиме.

Певна річ, колгоспи й радгоспи в один день не зникнуть, а може, будуть й такі, що взагалі проіснують досить довго. Але, зрештою, все стане на свої місця — земля матиме свого не міфічного, а реального господаря.

Микола ВЕЛЬГУС,
голова рівненської спілки «Фермер».

Фотоштрих

— Ну що, когуте, минув твій рік півня?

Фото Миколи ТКАЧІВСЬКОГО.

Ситуація

Не жди купонів — бери горілку

Сільгосппідприємство «Батьківщина», що в Покровському районі, своїм колгоспникам видає зарплату фірмовою на Дніпропетровщині горілкою «Козацький напій». Готівки катма, та й на рахунку негусто, тож хто не хоче чекати, допоки його «окупонять», бере по десять-двадцять пляшок. Ця натуроплата логічно завершує попередню бартерну операцію: горілка господарству дісталася за продану мелясу.

Воно, звичайно, непогано отримати бодай вдосталь спиртного на святковий стіл. Хоча згадуються твори класиків соціалістичного реалізму, які твердили, що колись народ навмисне споювали, аби він не думав, які ж справжні причини його гіркого життя.

Та тут саме нагода і про це поміркувати. Покровська районна газета під заголовком «Хто зробив нас злиднями?» опублікувала листа ветерана війни і праці, прославленого в минулому агронома Василя Шульги. Лист адресовано «Голосу України», але автор «засумнівався, що ця газета його опублікує», от і передав до районки.

Ми, Василю Опанасовичу, цілком з вами згодні, коли ви пишете, скажімо, таке: «В тому, що маємо сьогодні, винна не незалежність (хоч дехто корінь зла вбачає в цьому — комусь дуже вигідно скомпрометувати незалежність), а ті, хто керував раніше і керує ще й досі країною, заганяючи український народ у злидні. Бо Президент відстоював Фокіна, Масола, а от з Морозовим, Юхновським, Пинзеником не спрацювався, бо ці люди по-справжньому вболівали за економіку України. Думаю, якщо і далі дозволити так керувати Україною, то через рік-другий будемо ми голі й босі. Хорошого життя від такого керівництва навряд чи діждуться наші діти та внуки...»

Опублікували б ми, Василю Опанасовичу, ваші роздуми про тих, хто, щоб уціліти і залишитися при владі, «перелицювався», а тепер розкрадає державу. «Ваш висновок «багата Україна стала злиденною не тому, що незалежна, а тому , що нічого не реформує» — цілком справедливий і вже всім очевидний. На місцях партія влади й поготів не хоче нічого змінювати, нехтує будь-які нові закони і не збирається за це відповідати.

Ми на вас не ображаємося, Василю Опанасовичу, за недовіру до «Голосу України» — може, то й краще, що ваші роздуми видрукувала районка. Адже Покровський район відомий саме тим, що тут посилено проповідують, наче у грудні 1991 року український народ обдурили і тепер маємо те, що маємо...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Продиктовано в номер

Сильні й жорсткі не звертають...

Політичні позиції Б. Єльцина не ослабли, а зміцніли після грудневих парламентських виборів. Про це заявив Президент США в інтерв'ю телекомпанії Сі-Ен-Ен. Глава Білого дому вважає свого російського колегу сильним і жорстким лідером, відданим демократії та ринковим реформам. А щоб Б. Єльцину, мабуть, було легше на шляху економічних змін, американський Президент пообіцяв усіляко сприяти реформам.

Усім миром

Учора в Бішкеку відкрився курултай народів Киргизстану з участю представників усіх національно-культурних центрів країни, громадських організацій, регіонів та трудових колективів. Мета зібрання — заснувати асамблею народів Киргизстану, яка має сприяти міжнаціональній злагоді.

Візит за допомогою

У Парижі з офіційним візитом перебуває глава Грузинської держави Е. Шеварднадзе. Як повідомляється, у французькій столиці планується підписати угоду про розвиток франко-грузинських взаємовідносин. Напередодні візиту Е. Шеварднадзе висловив сподівання, що у Франції буде досягнуто домовленості про допомогу Грузії у деяких галузях економіки та культури.

Після чергового провалу

женевських тристоронніх переговорів з урегулювання боснійського конфлікту лідер мусульманської громади цієї колишньої югославської республіки відвідав штаб-квартиру НАТО у Брюсселі. В розмові із заступником генсека НАТО А. де Франкісом він наполягав на тому, щоб натовські літаки завдали ударів по сербських позиціях у Боснії та Герцеговині.

Схвалюють і підтримують

Греція висловлює схвалення і повну підтримку тристоронньої угоди, підписаній президентами у Москві. Від імені керівництва грецького зовнішньополітичного відомства про це повідомив директор політдепартаменту МЗС Греції Н.Капіляріс під час зустрічі з українським послом у цій країні Б.Корнієнком.
Домовленості щодо ядерного роззброєння вітає Угорщина. В заяві угорського міністерства закордонних справ висловлено задоволення тим, що підписанню цих документів сприяли будапештські переговори Л.Кравчука з віце-президентом США А.Гором.

Загрожують суверенітетові Балтійських країн

Глави урядів Литви, Латвії та Естонії зустрілися в Юрмалі, щоб обговорити питання зміцнення безпеки. Вони узгодили спільну позицію щодо програми «Партнерство заради миру» та створення балтійського миротворчого батальйону. Прийнято також заяву, в якій підкреслюється, що висловлювання російського міністра закордонних справ А.Козирева суперечать міжнародним зобов'язанням Росії щодо виведення її військ з Прибалтики. На думку глав урядів цих держав, зовнішньополітичні заяви Росії спрямовані проти суверенітету Балтійських країн, а її війська є дестабілізуючим фактором у регіоні.

Проводять реформу

Уряд Союзної Республіки Югославія видав розпорядження про реформування валютної системи і введення з 24 січня нової грошової одиниці. Один динар матиме вартість 1 німецької марки. Будуть випущені банкноти вартістю один, п'ять, десять динарів.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Актуальне інтерв'ю

ВИКОРИСТАТИ ШАНС

Одразу по завершенні поїздки Президента США Б. Клінтона до Брюсселя, Праги, Києва, Москви і Мінська наш кореспондент звернувся до відомого американського політолога, директора Інституту Стратегічних Студій у столиці Сполучених Штатів Збігнєва Бжезинського з проханням відповісти на кілька запитань, які турбують українську громадську думку.

Нагадаємо, що З.Бжезинський віддавна підтримує незалежність України, а нещодавно почав організовувати робочу групу для налагодження американсько-української співпраці. До групи входять, зокрема: колишній держсекретар Генрі Кіссінджер, колишній міністр оборони Костянтин Морозов і заступник міністра закордонних справ України Борис Тарасюк.

— Пане професоре, що загрожує самостійності України?

— Найбільша небезпека — це занепад суспільно-економічних структур. Тож урядові якнайскоріше потрібно виробити програми докорінних реформ, представити їх народові, щоб кожний громадянин України повірив і палко підтримував ідею незалежної держави. На жаль, за моїми спостереженнями, уряд поки що у цих напрямах не працює.

— Які перспективи розвитку стосунків між Америкою і Україною у зовнішньополітичному плані?

— Поки що Сполучені Штати зосередили увагу на питанні ядерного роззброєння України. А я дотримуюся думки, що політикам у Вашингтоні треба визнати геостратегічне значення України і надавати їй всебічну економічну підтримку. Приблизно таку саму, як і Росії. Слава Богу, у світлі останніх подій з'явився шанс від питання ядерного роззброєння перейти до розв'язання проблем економічної співпраці.

— У Москві підписано тристоронню угоду про виведення з України ядерної зброї. Ваша думка з приводу цієї домовленості?

— Вважаю, що вона є значним кроком для початку нової доби американо-українських стосунків. Важливо, щоб парламент знову повернувся до зроблених у Києві застережень, ратифікувавши договір СТАРТ. Якщо Верховна Рада цього не зробить, промислово розвинені держави світу допомагатимуть економічно, насамперед Росії та іншим державам співдружності, а Україна залишиться ізольованою. Підтримка тристоронньої угоди відкриє шлях до активізації американо-українських зв'язків, зокрема, в економічній площині. Все це зміцнить національно-державну безпеку України. Тобто зняття застережень парламентом — єдиний раціональний шлях, який нарешті усуне ті труднощі, що поставали раніше й стримували розвиток відносин США і України.

— План Президента Кравчука про створення регіональної системи безпеки не матеріалізувався на практиці. Як ви розглядаєте нині питання безпеки України у світовому масштабі?

— Через геополітичне розширення НАТО. Того дня, коли кордони Північноатлантичного альянсу просунуться на Схід і в його рядах опиняться країни Центральної та Східної Європи, Україна стане сусідкою НАТО. Іншими словами, просування НАТО на Схід приведе до зміцнення стабільності у регіоні. Все це — в інтересах України.

Інтерв'ю провів Богдан ОСАДЧУК.

Вашингтон.

Власкори повідомляють

Поруч з Леніним — Суворов

17 січня в Придністров'ї оголошено про введення власної валюти. Зранку банки та ощадкаси розпочали приймати в населення радянські рублі, що до цього ходили в регіоні. Взагалі-то вони залишаються в обігу, як і раніше, та в дещо зміненому вигляді: на кожний грошовий знак буде наклеєно спеціальну марку з зображенням генералісимуса Суворова. За словами Голови Верховної Ради Придністров'я Маракуци, регіон змушений піти на це, щоб захистити свій ринок від напливу старих рублів, що хлинули сюди з держав СНД. Спроби надрукувати власні грошові знаки в ряді інших держав закінчилися невдачею. Ніхто не хоче йти назустріч невизнаній республіці. А молдовському лею вхід до Придністров'я, як і раніше, закрито.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Угорський калейдоскоп

Соціал-демократи проти колишніх комуністів

Нещодавно в Будапешті об'єдналися три соціал-демократичні партії: Угорська соціал-демократична, Соціал-демократична народна партія та Незалежна соціал-демократична партія. Мета нової партії — повернути популярність угорській соціал-демократії і ввійти до парламенту на виборах 1994 року.

Сьогодні соціал-демократію в угорських Держзборах представляє Угорська соціалістична партія (УСП), сформована з комуністів-реформаторів колишньої державної партії.

Не забувають 1956-й

Прийнято Закон про відновлення справедливості, поданий Президентом країни Арпадом Гьонцем до угорського Конституційного суду на юридичну експертизу. Відповідно до рішення Конституційного суду воєнних злочинців 1956 року буде притягнуто до відповідальності. Масові вбивства, вчинені під час революції 1956 року та наступного періоду, може бути розцінено як воєнні злочини або злочини проти людства, які не мають терміну давності. Особи, котрі залишилися в живих, відповідальні за тодішні розстріли та звірства, постануть перед судом. За оцінками експертів, число можливих судових справ може досягти кількох десятків.

Усім — рівні можливості

Сотню майже з тисячі зареєстрованих угорських замків та поміщицьких маєтків буде передано в приватні руки. Таким чином Державне майнове агентство приступило до здійснення програми приватизації замків. Окрім того, буде продано ще 100—150 замків, що не мають художньої цінності. Їхніми покупцями можуть бути й іноземні громадяни. Під час зміни власника перевага віддаватиметься тим пропозиціям, які подовжують використання об'єктів, що їх приватизують, з туризмом, культурою, освітою та мистецтвом. У ході конкурсу колишнім власникам, серед яких державні підприємства та компанії, надаються рівні з іншими претендентами можливості.

Отакої!

Циганський імператор підтримав Жириновського

«Румуни — це італійські цигани, а Румунія — штучно створена держава», — заявив на прес-конференції в Софії наприкінці минулого року Володимир Жириновський. Бухарест гнівно засудив висловлювання скандального лідера російських ліберал-демократів. Однак самозваний імператор усіх циганів Юліан I, який проживає в румунському місті Сибіу і був «коронований» в 1992 році, підтримав пана Жириновського. «Я завше стверджував, що румуни — італійські цигани, — сказав Юліан, — а Румунія утворена за рахунок російських, угорських та болгарських земель».

«Юліан — хвора людина», — коротко відреагував на заяву самозванця його суперник на корону Іоанн Чоаба. За офіційними даними, в Румунії проживають 300 тисяч циганів, хоча самі цигани вважають, що їх — понад три мільйони.

Спартак ТОЛОКА

Повертаючись до надрукованого

Тоді діти будуть приречені...

У нещодавно опублікованому «ГУ» інтерв'ю з послом Куби в Україні йшлося про те, що його країна і надалі прийматиме на лікування та оздоровлення стільки чорнобильських дітей, скільки українська сторона зможе доправити туди літаками. Тобто з боку кубинців проблем нема. Вони й надалі готові надавати безкоштовну допомогу нашим дітям. Проблеми, виявляється, є з українського боку.

У розмові нашого кореспондента з директором Українського молодіжного чорнобильського фонду Олександром Божком з'ясувалося, що від 1990 року лише ця організація практично самотужки «пре плуга». Не без того, звичайно, що інколи допомагали президентські структури, міністерства фінансів та у справах Чорнобиля. Проте інколи... Завжди співробітникам фонду доводилося «крутитися», шукати гроші, пальне, займатися організаційними питаннями. І завдячуючи їхнім зусиллям літаки поки що літають. За три роки на Кубу перевезено близько 12 тисяч дітей з України. Тих дітей, які пережили вибух на ЧАЕС у районах поблизу станції, тих, які народилися пізніше, але вже страждають на «чорнобильські» хвороби. На Кубі їх лікують від лейкемії, інших онкологічних та шкірних захворювань, роблять складні операції. За словами О.Божка, численні представники українського Міністерства охорони здоров'я, фахівці-педіатри, які відвідували дітей, найвищими балами оцінюють роботу тамтешніх лікарів, взагалі рівень надання медичної допомоги у цій країні, зокрема стосовно дітей з України. Причому, як стало відомо, у кожному літаку, що вилітав на далекий острів з чорнобильськими дітьми, завжди близько половини їх були із малозабезпечених сімей, інваліди, сироти й напівсироти.

—А нині, коли економічна криза в Україні поглиблюється, нам дедалі важче стає доправляти хворих дітей, — зазначив О.Божко. — 5 січня літак до Гавани вилетів. Але це вже другий рейс поспіль, організовуючи який, ми не маємо жодної державної підтримки.

— Тобто вся програма може бути зірвана?

— Ні, вона триватиме. Адже проблема надання кваліфікованої медичної допомоги, на жаль, в Україні стоїть дуже гостро. Однак поїхати зможуть головно ті діти, батьки яких знайдуть спонсорів, або самі заплатять за переліт.

— Отже хворі сироти, діти тих родин, які не мають коштів...

— Вони приречені. Як на мене, врятувати цих дітей можна. Проте для цього вкрай необхідне державне фінансування перевезень, бодай часткове. Зараз відповідні листи, підписані міністром охорони здоров'я Ю.Спіженко та представниками нашого фонду, — на розгляді у віце-прем'єр-міністра В.Ландика. Хочеться сподіватися, що уряд розв'яже цю проблему. Інакше наш фонд просто «не витягне», не зможе дотримувати принципу, за яким більше половини тих, хто лікується на Кубі, є соціально незахищені діти.

Ігор ГРУШКО.

ВІД РЕДАКЦІЇ: За попередніми підрахунками, протягом трьох років на лікування чорнобильських дітей Кубою витрачено 200 мільйонів доларів США та 1 мільярд кубинських песо. Лікування однієї української дитини з гематологічним захворюванням обходиться кубинцям у 50 тисяч доларів, пересадка кісткового мозку — у 150 тисяч доларів, операція на серці — від 60 до 80 тисяч доларів. Тим часом вартість одного рейсу Київ—Гавана—Київ становить 70 тисяч доларів і 23 мільйони купонів. Тобто стільки, скільки коштує врятувати життя одній-єдиній дитині з раком крові. А для виконання 15 авіарейсів на рік потрібно трохи більш як мільйон доларів і 350 мільйонів купонів. (Це тоді, коли ціна одного закордонного лімузина в Києві вже сягає мільярда купонів). Тому й нам дуже хочеться сподіватися, що держава знайде для своїх хворих дітей той мільйон доларів.

«НЕПТУН» ПЛАВАЄ І НА ВОДОХРЕЩЕ

Минуло Водохреще. З усіма своїми атрибутами: морозом, снігом і голодною кутею. Не блюзнірствую, проте для багатьох сімей піст почався після того, як відбули всі свята: релігійні і світські, Нові, Старі і Вічні. А Богоявлення і Хрещення Ісуса Христа, що в народі називається одним словом — Водохреще, і наступне після нього — Івана увінчують два тижні різдвяних свят. Івани виставляють останні могоричі, востаннє мають право бути заспіваними щедрівки, а добрий господар починає просіювати на весну насіння.

До речі, за народним календарем: Водохреще зі снігом — рік із хлібом. А ще кажуть: взимку лід на Водохреще — влітку риба на юшку. Це до того, що Водохреще все-таки свято води і всього в ній і з нею сущого. І в ці дні щороку тріщать на ріках, озерах, болотах льоди — рубають ополонки, щоб освятити воду. Саме ця, зимова, освячена священиком, стоїть довше за воду, освячену на інші релігійні свята. А відчайдух, який зважиться скупатися в ополонці на Водохреще, не хворітиме цілий рік... Якщо одразу не підхопить запалення.

Одне слово, так кажуть, так відзначають. Цього року в київському Голосіївському парку службу відправив митрополит Філарет. Водохрещенський заплив здійснили моржі з клубу «Нептун». І, здається, їм було байдуже, що мороз, кучугури снігу і... голодна кутя.

Наталя ФІЛІПЧУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) такі зміни і доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтями 195^1 — 195^3 такого змісту:

«Стаття 195^1. Порушення порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони

Порушення порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони —

тягне за собою накладення штрафу від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією спеціальних засобів самооборони або без такої.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, —

тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією спеціальних засобів самооборони.

Стаття 195^2. Порушення порядку придбання, реєстрації або обліку газових пістолетів і револьверів та патронів до них

Порушення порядку придбання, реєстрації або обліку газових пістолетів і револьверів та патронів до них —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них або без такої, а на службових осіб — від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них або без такої.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них, а на службових осіб — від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них.

Стаття 195^3. Порушення правил застосування спеціальних засобів самооборони

Застосування спеціальних засобів самооборони з порушенням установлених правил —

тягне за собою накладення штрафу від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією спеціальних засобів самооборони.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, —

тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією спеціальних засобів самооборони».

2. У статті 190:

у частині першій слова «в розмірі від десяти до тридцяти карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати»;

у частині другій слова «в розмірі від двадцяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати».

3. У статті 191:

у частині першій слова «в розмірі від п'яти до двадцяти карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати»;

у частині другій слова «в розмірі від десяти до тридцяти карбованців» замінити словами «від двох до трьох мінімальних розмірів заробітної плати».

4. У статті 192 слова «в розмірі від п'яти до двадцяти карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати».

5. У статті 193 слова «в розмірі від п'яти до двадцяти карбованців» замінити словами «від одного до двох мінімальних розмірів заробітної плати».

6. У статті 194:

у частині першій слова «в розмірі від десяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

у частині другій слова «в розмірі від тридцяти до ста карбованців» замінити словами «від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати».

7. У статті 195:

у частині першій слова «в розмірі від десяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від трьох до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

у частині другій слова «в розмірі від тридцяти до ста карбованців» замінити словами «від п'яти до десяти мінімальних розмірів заробітної плати».

8. Абзац другий пункту 2 статті 313 після слів і цифр «частиною другою статті 191» доповнити словом і цифрами «статтями 195^1 — 195^3».

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ

24 грудня 1993 року

Що треба знати кандидату у народні депутати України при декларуванні своїх доходів

Роз'яснення дає заступник начальника Головної державної податкової інспекції України Віктор Мороз

Верховна Рада України 18 листопада 1993 року прийняла Закон України «Про вибори народних депутатів». Стаття 25 цього Закону передбачає, що рішення про реєстрацію кандидата у народні депутати окружна виборча комісія приймає при наявності ряду документів, в тому числі і Декларації про доходи, яка складається за формою, визначеною Міністерством фінансів України.

Відповідно до цього Міністерством фінансів України розроблено і затверджено таку форму Декларації, яку надіслано Центральній виборчій комісії:

ДЕКЛАРАЦІЯ

про доходи кандидата у народні депутати України і членів його сім'ї, одержані у 1993 році, та про наявність у власності нерухомого майна і цінних паперів

РОЗДІЛ 1

Повідомляю, що я, ______________________
(прізвище, ім'я, по батькові)

проживаю (зазначити населений пункт) __________

Склад моєї сім'ї: __________

Контактні телефони: __________

У 1993 році мною і членами сім'ї одержано такі доходи:

1.1 Сума сукупного річного доходу, одержаного мною і членами моєї сім'ї ЗА МІСЦЕМ ОСНОВНОЇ РОБОТИ (заробітна плата, дивіденди, премії, інші грошові та натуральні виплати, винагороди, доходи від роботи за суміщення посад, за договорами цивільно-правового характеру, авторські винагороди, а також доходи від виконання разових та інших робіт) __________

1.2. Сума сплаченого (утриманого) прибуткового податку за місцем основної роботи __________

1.3. Сума сукупного доходу, одержаного мною і членами моєї сім'ї в інших місцях НЕ ЗА МІСЦЕМ ОСНОВНОЇ РОБОТИ (за виконання робіт за сумісництвом, від підприємницької діяльності, за договорами цивільно-правового характеру, разових та інших робіт, дивіденди, авторські винагороди) __________

1.4. Сума сплаченого (утриманого) прибуткового податку не за місцем основної роботи __________

1.5. Сума одержаної пенсії __________

1.6. Сума доходів, які були одержані мною і членами сім'ї за кордоном або з іноземних держав __________

1.7. Сума сплачених (утриманих) податків з доходів, одержаних за кордоном або з іноземних держав __________

1.8. Сума сімейних заощаджень, що знаходяться в банках України на 1 січня 1994 року __________

1.9. Сума сімейних заощаджень, що знаходяться в банках за межами України __________

РОЗДІЛ 2

Відомості про власність і земельні ділянки сім'ї

Перелік власності	Місце знаходження	Коротка характеристика власності	Загальна площа (кв.м.)
1	2	3	4
2.1. Житловий будинок			
2.2. Власна квартира			
2.3. Садовий (дачний) будинок			
2.4. Земельні ділянки			

Примітка. У графі 3 зазначається рік придбання (будівництва), кількість кімнат, поверхів, допоміжних приміщень та інших споруд.

2.5. Кількість та види транспортних засобів (легкові, вантажні автомобілі, мотоцикли, моторні човни та ін.):

Марка Модель

Марка Модель

2.6. Номінальна вартість цінних паперів, що знаходяться в особистій власності сім'ї (вид цінних паперів, назва організації, яка їх випустила) __________

2.7. Перелік, вартість, рік одержання у спадщину майна та інших цінностей __________

2.8. Наявність у власності (співвласності) підприємств і організацій (зазначити назву, місце знаходження та вартість підприємства або його частки) __________

Правильність зазначених у цій декларації відомостей СТВЕРДЖУЮ __________
(підпис, дата)

Після затвердження форми Декларації та її надсилки окружним виборчим комісіям до Головної державної податкової інспекції України надходять численні запитання від виборчих комісій та окремих громадян про порядок її складання кандидатами у народні депутати України під час проведення виборчої кампанії.

З метою єдиного тлумачення змісту питань Декларації та порядку заповнення її розділів, Головна державна податкова інспекція пояснює.

При розробці форми Декларації для кандидатів у народні депутати за основу було прийнято форму декларації, яку розроблено Головною державною податковою інспекцією України відповідно до статті 19 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1993 року №13—92 «Про прибутковий податок з громадян» і включено як додаток № 1 до інструкції «Про прибутковий податок з громадян», затвердженої наказом Головної державної податкової інспекції України від 21 квітня 1993 року №12 та зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 9 червня 1993 року за №64.

Виходячи з необхідності дотримання єдиного принципу декларування доходів громадян та враховуючи, що декларування лише грошових доходів не дає повної характеристики фінансового та майнового стану кандидата у народні депутати, у формі Декларації, яку він повинен подати до окружної виборчої комісії, передбачено подати також відомості про наявність у власності сім'ї нерухомого майна, транспортних засобів та земельних ділянок.

Таку форму Декларації передбачається використати і для тієї категорії громадян, які будуть зобов'язані продекларувати свої доходи відповідно до Закону України «Про державну службу».

Декларація кандидата у народні депутати України складається з двох розділів. У першому розділі подаються відомості про грошові доходи кандидата у народні депутати, а також членів його сім'ї, а у другому відомості про наявність нерухомої власності, транспортних засобів та земельних ділянок.

У пункті 1.1 першого розділу Декларації зазначаються відомості про суму сукупного річного доходу, одержаного за місцем основної роботи. Якщо кандидат має деякі сумніви щодо правильності визначення ним суми одержаних доходів та сплачених податків (пункт 1.2 Декларації), то йому і членам його сім'ї слід звернутися до бухгалтерії за місцем основної роботи і одержати такі відомості.

У пунктах 1.3 і 1.4 повідомляється про сукупний річний доход, одержаний кандидатом і членами його сім'ї не за місцем основної роботи, в тому числі від здачі в оренду (в піднайом) приміщень, транспортних засобів, майна та землі і суми сплаченого прибуткового податку.

Як передбачено діючим законодавством, облік відомостей про такі доходи і суми сплаченого прибуткового податку має вестись кожним громадянином самостійно. При цьому слід мати на увазі, що з доходів, одержаних громадянами не за місцем основної роботи, прибутковий податок утримується в розмірі 20 відсотків від суми одержаного доходу.

Для заповнення пункту 1.5 про суми одержаної пенсії використовуються записи про суму виплаченої пенсії, яка при необхідності може бути уточнена у відділі соціального захисту за місцем проживання.

До складу відомостей, які записуються у пункті 1.6, включаються заробітна плата, гонорари, вартість речових і грошових винагород, подарунків, призів та інших доходів, одержаних під час перебування за кордоном або з іноземних держав. Якщо з таких доходів податок був утриманий за кордоном, то про це необхідно зазначити у пункті 1.7 Декларації на підставі довідки податкового органу країни, де був утриманий податок. Кошти, які були одержані в 1993 році кандидатом для витрат при відрядженні за кордон, чи суми, отримані ним від сторони, що приймала представника України у рахунок відшкодування витрат на відрядження (вартість проїзду, проживання у готелі, витрати на харчування), суми виплачуваних стипендій у випадках стажування за кордоном, до складу доходів, які відображаються у пунктах 1.1 або 1.6 цієї Декларації, не включаються.

При заповненні пунктів 1.8 та 1.9 Декларації про суми сімейних заощаджень, що знаходяться в банках України та за її межами, не зазначається назва банків і їхня адреса та види вкладів.

У другому розділі Декларації перелічується тільки та нерухомість і транспортні засоби, які є власністю кандидата у депутати або членів його сім'ї. Що стосується квартир, то вони перелічуються у цій Декларації при умові їх приватизації. У характеристиці власних будинків (квартир, садових і дачних будинків) зазначається кількість поверхів, загальна площа та рік закінчення будівництва. Площа земельної ділянки зазначається на підставі документів про її відведення.

Відомості про наявні транспортні засоби (пункт 2.5) показуються на підставі технічних паспортів.

У пункті 2,6 слід перелічити види цінних паперів, їх номінальну вартість та назву організації, яка їх випустила.

При наявності майна та нерухомості, одержаних у спадщину (пункт 2.7), вказуються їх вартість, рік одержання спадщини. Для цього використовуються відповідні нотаріальні документи.

Кандидати у народні депутати та члени їх сімей, які є власниками або співвласниками підприємств і організацій, у пункті 2.8 зазначають назву підприємств або організацій, місце їх знаходження та повну або часткову їх вартість.

Бланк Декларації кандидати у депутати одержують в окружних виборчих комісіях і після її складання разом з відповідними документами подають до цих комісій. У разі виникнення питань щодо складання Декларації, податкові інспекції нададуть необхідні консультації.

Складені кандидатами у депутати і подані у встановленому порядку Декларації при необхідності перевіряються окружними виборчими комісіями. Для участі у перевірках окружні комісії можуть запрошувати працівників податкових інспекцій.

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення

З метою захисту прав громадян-споживачів Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122, № 17, ст. 415, № 24, ст. 553, № 44, ст. 1056; 1986р., № 15, ст. 326, № 27, ст. 539, № 52, ст. 1057; 1987 р., № 12, ст. 226, № 25, ст.ст. 453, 454, № 35, ст. 674, № 49, ст. 1009, № 50, ст. 1016; 1988 р., № 33, ст. 808, № 52, ст. 1184; 1989 р., № 19, ст. 182, № 22, ст. 236, № 49, ст. 673; 1990 р., № 5, ст.ст. 59, 60, № 12, ст. 194, № 18, ст. 278, № 20, ст. 313, № 22, ст. 367, № 34, ст. 501; 1991 р., № 7, ст. 45, № 8, ст. 56, № 11, ст. 106, № 39, ст. 514, № 40, ст. 527, № 45, ст. 600; 1992 р., № 5, ст. 40, № 32, ст. 457, № 35, ст. 511, № 39, ст. 570) такі зміни і доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтями 156^1, 168^1, 170^1, 188^2, 244^4 такого змісту:

«Стаття 156^1. Порушення законодавства про захист прав споживачів

Відмова працівників торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю в цих галузях, в наданні громадянам-споживачам необхідної, доступної та достовірної інформації про товари (роботи, послуги), у навчанні безпечного та правильного їх використання, а так само обмеження прав громадян-споживачів на перевірку якості, комплектності, ваги та ціни придбаних товарів —

тягне за собою накладення штрафу до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Невидача працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, що здійснюють розрахунки із споживачами за реалізацію товарів, виконання робіт, надання послуг громадянам-споживачам касового чи товарного чека, квитанції або іншого письмового документа, що засвідчує факт купівлі товару, виконання роботи, надання послуги, —

тягне за собою накладення штрафу від однієї до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Відмова особами, зазначеними у частині першій цієї статті, громадянину-споживачу в реалізації його права в разі придбання ним товару неналежної якості, —

тягне за собою накладення штрафу від однієї до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 168^1. Виконання робіт, надання послуг громадянам-споживачам, що не відповідають вимогам стандартів, норм і правил

Виконання робіт, надання послуг громадянам-споживачам, що не відповідають вимогам стандартів, норм і правил, —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб, громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, від однією до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 170^1. Реалізація товарів, виконання робіт і надання послуг громадянам-споживачам без сертифіката відповідності

Реалізація товарів (у тому числі імпортних), виконання робіт, надання послуг громадянам-споживачам без сертифіката відповідності —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб та громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, від однієї до двадцяти п'яти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 188^2. Ухилення від виконання законних вимог службових осіб Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та його органів

Невиконання службовими особами, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, законних вимог службових осіб Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та його органів про проведення перевірки діяльності по продажу товарів, виконанню робіт, наданню послуг громадянам-споживачам або про надання необхідних для цього матеріалів —

тягне за собою накладення штрафу до п'яти мінімальних розмірів заробітної плати.

Ухилення службових осіб і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю, від своєчасного виконання приписів службових осіб Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та його органів про усунення порушень прав споживачів —

тягне за собою накладення штрафу від однієї до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати»;

«Стаття 244^4. Органи Державного комітету України у справах захисту прав споживачів

Органи Державного комітету України у справах захисту прав споживачів розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про захист прав громадян-споживачів (статті 42^2, 155, 156, 156^1, 167 — стосовно правопорушень під час реалізації продукції промисловими підприємствами громадянам-споживачам, статті 168, 168^1, 170 — стосовно правопорушень під час транспортування, зберігання і використання продукції, призначеної для реалізації громадянам-споживачам, статті 170^1, 172 — стосовно порушень на підприємствах (в організаціях) торгівлі, громадського харчування, сфери послуг і громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, стаття 188^2).

Від імені органів Державного комітету України у справах захисту прав споживачів розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

голова Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та його заступники;

начальники управлінь у справах захисту прав споживачів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та їх заступники.

Штрафи у розмірі до двадцяти мінімальних заробітних плат накладаються Головою Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та його заступниками, начальниками управлінь у справах захисту прав споживачів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та їх заступниками. Штрафи у розмірі понад двадцять мінімальних заробітних плат накладаються Головою Державного комітету України у справах захисту прав споживачів та його заступниками».

2. Назву глави 12 викласти у такій редакції:

«Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницької діяльності».

3. Статтю 155 викласти у такій редакції:

«Стаття 155. Порушення правил торгівлі і надання послуг працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю

Порушення правил торгівлі, виконання робіт і надання послуг працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, —

тягне за собою накладення штрафу від однією до десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування, сфери послуг) і споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само приховування товарів від покупців, вчинене працівниками підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування та сфери послуг) і споживчої кооперації, які не є службовими особами, —

тягне за собою накладення штрафу від однієї до п'ятнадцяти мінімальних розмірів заробітної плати. Дії, передбачені частинами першою та другою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, —

тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до тридцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

4. Абзац другий статті 156 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу від двох до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

5. Абзац другий статті 167 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на службових осіб від однієї до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

6. Абзац другий статті 168 викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на службових осіб від однієї до двадцяти мінімальних розмірів заробітної плати».

7. У статті 255:

абзац двадцять перший пункту 1 частини першої викласти у такій редакції:

«органів Державного комітету України у справах захисту прав споживачів (статті 42^2, 155, 156, 156^1, 167 — стосовно правопорушень під час реалізації продукції промисловими підприємствами громадянам-споживачам, статті 168, 168^1, 170 — стосовно правопорушень під час транспортування, зберігання і використання продукції, призначеної для реалізації громадянам-споживачам, статті 170^1, 172 — стосовно порушень на підприємствах (організаціях) торгівлі, громадського харчування, сфери послуг і громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, стаття 188^2)»;

у частині другій цифри «222-244, 244^2» замінити цифрами «222-244, 244^2, 244^4».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
15 грудня 1993 року

Постанова Верховної Ради України

Про впорядкування управління заповідниками та національними природними парками

Верховна Рада України відзначає особливе значення природних і біосферних заповідників та національних природних парків для збереження унікальних та типових природних комплексів, розвитку природознавчих наук, моніторингу навколишнього природного середовища, збереження генофонду рослинного і тваринного світу, розробки наукових основ раціонального природокористування, підготовки висококваліфікованих кадрів, екологічного та патріотичного виховання населення.

Однак свої функції вони виконують не належним чином перш за все у зв'язку з низьким рівнем фінансування, матеріально-технічного забезпечення, розвитку наукових досліджень, недосконалістю системи державного управління ними як об'єктами загальнонаціонального значення. Вкрай негативно на діяльність заповідників та національних природних парків впливає складне соціально-економічне становище в Україні.

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Враховуючи сучасне соціально-економічне становище в Україні, відсутність додаткових коштів та матеріально-технічних ресурсів, схвалити пропозиції Комісії Верховної Ради України у питаннях екології та раціонального природокористування і Кабінету Міністрів України щодо збереження на перехідний період в основному існуючої системи державного управління природними і біосферними заповідниками та національними природними парками.

2. Передати у підпорядкування Міністерства охорони навколишнього природного середовища України Карпатський природний заповідник, Карпатський національний природний парк і Національний природний парк «Синевір».

3. Кабінету Міністрів України:

— забезпечити у двомісячний строк передачу зазначених установ у підпорядкування Міністерства охорони навколишнього природного середовища України за станом на 1 січня 1994 року з наявними штатною чисельністю, матеріально-технічними ресурсами і асигнуваннями та здійснити додаткові заходи для забезпечення їх належної діяльності, збереження за їх працівниками пільг, якими вони користуються, створити у системі Міністерства охорони навколишнього природного середовища України відповідний підрозділ для управління ними, вирішити питання його цільового фінансування;

— розробити і подати до 1 липня 1994 року на розгляд Верховної Ради України програму перспективного розвитку заповідної справи в Україні, яка передбачала б оптимальне розширення мережі заповідників та національних природних парків, зміцнення матеріально-технічної бази, запровадження фінансування їх з державного бюджету окремим рядком, активізацію науково-дослідних робіт, посилення ролі Академії наук України і Міністерства охорони навколишнього природного середовища України у науково-методичному забезпеченні та координації їх роботи, зміцнення нормативної бази діяльності, посилення державного контролю за додержанням режиму заповідних територій та об'єктів.

4. Академії наук України, Українській академії аграрних наук, Міністерству лісового господарства України та Міністерству освіти України відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» у двомісячний строк вирішити питання щодо надання статусу юридичної особи всім підвідомчим заповідникам та національним природним паркам, здійснити невідкладні заходи для розвитку їх матеріально- технічної бази, укомплектування штатів наукових відділів, служб охорони та інших підрозділів відповідними фахівцями, упорядкуванння системи оплати їх праці тощо.

5. Вважати за необхідне заповідники та національні природні парки, що створюються, підпорядковувати Міністерству охорони навколишнього природного середовища України.

6. Генеральній Прокуратурі України забезпечити суворий контроль за додержанням законодавства щодо охорони заповідників, національних природних парків та інших територій і об'єктів природно-заповідного фонду України.

Голова Верховної
Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
23 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів України та до Положення про комісії в справах неповнолітніх Української РСР

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести до Кримінального кодексу України такі зміни:

1. Частину третю статті 10 викласти в такій редакції:

«До особи, яка вчинила у віці до вісімнадцяти років злочин, що не становить великої суспільної небезпеки, якщо буде визнано, що її виправлення можливе без застосування кримінального покарання, а також до особи, яка до виповнення віку, з якого можлива кримінальна відповідальність, вчинила суспільно небезпечне діяння, передбачене цим Кодексом, суд може застосувати примусові заходи виховного характеру, які не є кримінальним покаранням».

2. Статтю 11 викласти в такій редакції:

«Стаття 11. Примусові заходи виховного характеру

До осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років або суспільно небезпечне діяння до виповнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність, суд може застосувати такі примусові заходи виховного характеру:

1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;

2) застереження;

3) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх заміняють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за його згодою, а також окремим громадянам на їх прохання;

4) покладання на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно або заробіток, обов'язку відшкодувати заподіяні збитки;

5) направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків до його виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років. Умови перебування в цих установах неповнолітніх та порядок їх залишення визначаються спеціальними положеннями.

Суд може також визнати за необхідне призначити неповнолітньому громадського вихователя в порядку, передбаченому відповідним Положенням».

3. Назву статті 51 і пункт 3 цієї статті викласти в такій редакції:

«Стаття 51. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням заходів адміністративного стягнення, примусових заходів виховного характеру або громадського впливу»;

«3) про застосування примусових заходів виховного характеру».

II. Внести до Кримінально-процесуального кодексу України такі доповнення і зміни:

1. Доповнити Кодекс статтями 7^3, 232^1, 448 і 449 такого змісту:

«Стаття 7^3. Порядок вирішення справ про суспільно небезпечні діяння, вчинені особою, яка не досягла віку, з якого можлива кримінальна відповідальність

Слідчий, встановивши в кримінальній справі, що суспільно небезпечне діяння, вчинене особою у віці від одинадцяти років і до виповнення віку, з якого можлива кримінальна відповідальність, виносить мотивовану постанову про закриття справи та застосування до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру. Справа разом з постановою направляється прокурору.

Неповнолітньому, щодо якого винесено постанову, а також його батькам або особам, що їх заміняють, перед направленням справи прокурору надається можливість ознайомитись з усіма матеріалами справи, при цьому вони мають право користуватися послугами захисника.

Якщо встановлено, що особу, яка вчинила у віці від одинадцяти до чотирнадцяти років суспільно небезпечне діяння, передбачене статтею 7^1 Кримінального кодексу України, необхідно у зв'язку з цим негайно ізолювати, то за постановою слідчого або органу дізнання, санкціонованою прокурором, її може бути поміщено у приймальник-розподільник для неповнолітніх на строк до 30 діб. Участь захисника у цьому разі забезпечується з моменту поміщення неповнолітнього у приймальник-розподільник.

Слідчий, встановивши в кримінальній справі, що суспільно небезпечне діяння вчинене дитиною, яка досягла одинадцятирічного віку, виносить постанову про закриття справи з додержанням вимог частини другої цієї статті, про що повідомляє прокурора і комісію в справах неповнолітніх за місцем проживання дитини»;

«Стаття 232^1. Дії прокурора по справах про застосування до неповнолітніх примусових заходів виховного характеру

Одержавши від слідчого закриту кримінальну справу, що надійшла в порядку, передбаченому статтями 7^3 або 9 цього Кодексу, прокурор перевіряє повноту проведеного розслідування, законність постанови і приймає одне з таких рішень:

1) дає письмову згоду з постановою слідчого і направляє справу до суду для застосування примусових заходів виховного характеру;

2) скасовує постанову слідчого і повертає йому справу з письмовими вказівками;

3) змінює постанову слідчого або виносить нову постанову»;

«Стаття 448. Питання, які підлягають вирішенню судом у справах про застосування примусових заходів виховного характеру

Заслухавши у судовому засіданні думки прокурора і захисника щодо справи, яка надійшла згідно з пунктом 1 статті 232^1 цього Кодексу, суд виходить у нарадчу кімнату для винесення ухвали, де вирішує такі питання:

1) чи мало місце суспільно небезпечне діяння, з приводу якого провадилося попереднє слідство;

2) чи винна у цьому діянні особа, щодо якої розглядається справа;

3) який саме примусовий захід виховного характеру, з передбачених статтею 11 Кримінального кодексу України, має бути застосовано до цієї особи.

За результатами розгляду цих справ суд виносить ухвалу».

«Стаття 449. Оскарження ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру або внесення на неї подання прокурора

На ухвалу, винесену судом у порядку, передбаченому статтями 447 і 448 цього Кодексу, може бути подано касаційну скаргу або внесено окреме подання прокурора у загальному порядку».

2. У статті 6:

Пункт 5 викласти у такій редакції:

«5) щодо особи, яка не досягла на час вчинення суспільно небезпечного діяння одинадцятирічного віку».

Доповнити статтю частиною п'ятою такого змісту:

«У разі наявності достатніх підстав вважати, що суспільно небезпечне діяння, вчинене особою, яка досягла 11 років, але до виповнення віку, з якого законом передбачена кримінальна відповідальність, по факту цього діяння порушується кримінальна справа. Така справа вирішується у порядку, передбаченому статтею 7^3 цього Кодексу».

3. У статті 7^1 назву і пункт 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 7^1. Закриття кримінальної справи з притягненням особи до адміністративної відповідальності, передачею матеріалів у товариський суд, застосуванням примусових заходів виховного характеру або передачею на поруки»;

«3) із застосуванням до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру».

4. Назву і текст статті 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру

Прокурор, а також слідчий, за згодою прокурора, вправі на підставі, передбаченій пунктом 3 статті 51 Кримінального кодексу України, закрити кримінальну справу щодо неповнолітнього. В цьому разі неповнолітньому, з додержанням вимог статей 438 і 440 цього Кодексу, пред'являється обвинувачення і, після винесення постанови про закриття справи, всі її матеріали. Закрита справа із списком осіб, які підлягають виклику до суду, надсилається прокурору».

5. У статті 12:

Назву викласти в такій редакції:

«Стаття 12. Оскарження потерпілим рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності внаслідок зміни обстановки або у зв'язку із застосуванням заходів адміністративного стягнення, примусових заходів виховного характеру або громадського впливу».

Доповнити частину першу після цифри «7^2» цифрами «7^3».

6. Статтю 44 доповнити після частини четвертої новою частиною такого змісту:

«По справах про суспільно небезпечні діяння, вчинені неповнолітніми, які не досягли віку, з якого можлива кримінальна відповідальність, захисник допускається до участі з моменту ознайомлення неповнолітнього та його батьків або осіб, що їх заміняють, з постановою про закриття справи і з матеріалами справи, а в разі поміщення неповнолітнього у приймальник-розподільник — не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту поміщення».

У зв'язку з цим частини п'яту і шосту вважати відповідно частинами шостою і сьомою.

7. У статті 447:

з назви статті виключити слова «та їх скасування»;

доповнити частину першу після слова «суд» словами «при розгляді кримінальної справи, що надійшла з обвинувальним висновком»;

частину другу статті виключити;

доповнити статтю частинами другою, третьою і четвертою такого змісту:

«Справу, що надійшла до суду від прокурора в порядку, передбаченому статтею 7^3 або 9 цього Кодексу, народний суддя або голова суду, якщо він згоден з рішенням, прийнятим слідчим або прокурором, призначає до розгляду в судовому засіданні у строк не пізніше десяти днів, а в разі незгоди — повертає прокурору мотивованою постановою.

Розгляд справ, зазначених у частині другій цієї статті, провадиться у відкритому судовому засіданні з обов'язковою участю прокурора і захисника. При цьому заслуховуються пояснення неповнолітнього, його законного представника, перевіряються докази, які доводять або спростовують вчинення даною особою суспільно небезпечного діяння, а також перевіряються інші обставини, які мають істотне значення для вирішення питання про застосування примусового заходу виховного характеру. Під час розгляду справи ведеться протокол судового засідання. Після закінчення судової перевірки справи свої думки висловлюють прокурор, потім захисник.

При наявності достатніх підстав вважати, що особа, яка підлягає за ухвалою суду направленню до спеціального навчально-виховного закладу, буде займатися протиправною діяльністю, а також з метою забезпечення виконання своєї ухвали суд вправі тимчасово, строком до 30 діб, помістити цю особу у приймальник-розподільник для неповнолітніх, який доставляє її до спеціального навчально-виховного закладу».

III. Внести до Положення про комісії в справах неповнолітніх Української РСР такі зміни:

1. У статті 17 виключити пункти «а», «б» і «в», пункти «г», «д» і «е» вважати відповідно пунктами «а», «б» і «в».

2. З частини першої статті 18 виключити пункти «ж» і «з», а також частину другу. Частину третю цієї статті вважати частиною другою.

3. У пункті «а» статті 28 виключити слова «статтями 9 і 13^1 Кримінально-процесуального кодексу Української РСР і».

4. У статті 30 виключити частини другу і третю, частину четверту вважати частиною другою.

5. Статтю 37^1 виключити.

6. У назві і тексті Положення слова «Української РСР» замінити словом «України».

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
23 грудня 1993 року

Закон України

Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про господарські товариства»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682) такі зміни та доповнення:

а) у частині четвертій статті 24 цифри і слова «100 тисяч карбованців» замінити словами і цифрами «суми, еквівалентної 1250 мінімальним заробітним платам, виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, діючої на момент створення акціонерного товариства»;

б) у частині першій статті 52 цифри і слова «50 тисяч карбованців» замінити словами і цифрами «суми, еквівалентної 625 мінімальним заробітним платам, виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, діючої на момент створення товариства з обмеженою відповідальністю»;

в) доповнити статтю 13 частиною третьою такого змісту: «Забороняється використовувати для формування статутного фонду бюджетні кошти, кошти одержані в кредит та під заставу».

Президент України
Л.КРАВЧУК

м. Київ
16 грудня 1993 року

Постанова
Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про господарські товариства»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про господарські товариства» з дня його опублікування.

2. Установити, що господарські товариства, офіційно зареєстровані до моменту введення в дію Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про господарські товариства», перереєстрації не підлягають.

Голова Верховної Ради України
І.ПЛЮЩ

м. Київ
16 грудня 1993 року

З ним не раз бесідували, підтверджуючи, що він ні в чому не винен, що совість його чиста. Але усні заяви не влаштовували Даниленка. І він свого домігся. Тепер Юрій Лукич — єдина в Україні людина, яка має документальне свідчення, що стукачем не був...

31 липня 1937 року Юркові виповнилося 10 днів. Його тільки-но привезли з пологового будинку. Щасливий батько не міг надивитися на сина. Увечері батька заарештували. Працівники НКВС уміли вибирати моменти. Після того, як ворог народу побачив сина, він швидко розколеться. Не розколовся. Хоча допитували по-звірячому. 22 травня 1938 року командира Червоної Армії Луку Даниленка розстріляли.

Крихітний Юрко мав відповідати за батька. На нього і матір чекав концтабір для сімей ворогів народу. Порятували друзі. Хтось із командирів-українців, ризикуючи життям, виписав проїзний «літер», і Даниленки покинули Далекий Схід. Приїхали на Сумщину, в село до батькового брата.

Грянула війна. Німецька розвідка працювала досить професійно. Окуповуючи будь-яке населення, фашисти заздалегідь знали, хто тут комуністи, комсомольці, активісти. Юрка з матір'ю, як сім'ю червоного командира, повели на розстріл. Вороги для всіх — і для своїх, і для чужих.

На щастя, знайшовся селянин, який не побоявся підійти до офіцера. «Що ви робите? — сказав він. — Це ж сім'я репресованого!» Німець подумав і розстріл відмінив.

Юрко знав батька лише з фотографій. Та не знав, що росте з чужим ім'ям. У свідоцтві про народження його записали Леонідовичем. Матері, коли втікали, було не до того. Потім вона все життя боялася внести до метрики поправку. Вона взагалі боялася бодай словом прохопитися, що її чоловік — ворог народу. І лише недавно Юрій Даниленко дізнався про справжнє ім'я батька і що той ось уже понад тридцять років як реабілітований. Так сивочолий Юрій Леонідович став Юрієм Лукичем.

— Не знаєте, в яких гріхах звинуватили тоді батька? — запитав я.

— У документах, які я отримав, повної ясності немає, відповів Юрій Лукич. — Пришили, як тоді водилося, троцькізм. Але пригадую епізод, про який розповів мій дядько лише п'ять років тому. Чому стільки мовчав? Боявся КДБ.

Було це влітку 1932 року. Батько закінчив військове училище і приїхав у своє село на Сумщину. Людям не було що їсти, пухли і вмирали з голоду, та Україною торохкотіли підводи з уповноваженими, які вимітали з дворів останнє. Одного разу батько не витримав і, вихопивши наган, спровадив із села «щупарів». Керівник продзагону написав скаргу до НКВС. 4 лютого 1933 року батька виключили з партії. Як же, збройно пішов проти радянської влади! В армії його дивом залишили, але вже під «ковпаком»...

Хоча до комсомолу і комуністичної партії двері для Юрія, сина ворога народу, були щільно зачинені, а отже, і перспектив для кар'єри — жодної, юнак не опустив рук. Працьовитий, старанний, він добре вчився, вступив до аспірантури, почав готувати кандидатську. І тут — неймовірне! Його викликали до управління комітету держбезпеки по Львівській області й запропонували ... співробітничати. Тобто бути стукачем.

Чи не єзуїтство? На носі — кандидатська, попереду — улюблена робота, нормальне життя. Але все може рухнути, якщо не станеш доносити на своїх товаришів, близьких. Ти — син ворога народу, безпартійний. Ти — ніщо. І ніхто тобі не допоможе, окрім всесильного КДБ!

Його викликали кілька разів, вели з ним довгі розмови. Умовляли, делікатно натякали, що доля його — в їхніх руках. Після однієї з таких бесід, що завершилася чашкою «незрозумілої» кави («Я майже нічого не усвідомлював, був, як у тумані»), Юрій поставив підпис на покладеному перед ним аркуші паперу. Поставив, аби від нього поки що відчепилися. А доносити і не збирався!

То були жахливі дні, роки. Щоб не ходити на «побачення» зі своїм секретним шефом, Даниленко, витримуючи страшний біль, «зривав» собі хребет і надовго потрапляв до лікарні. Не встигали хірурги зібрати хребці докупи, як він знову давав їм непосильне навантаження і місяцями не міг поворухнути навіть пальцем. Не отримавши жодної інформації, в управлінні махнули на свого хворобливого агента рукою. Радість Юрія Лукича була безмежна, але відтоді над ним завис ще один дамоклів меч: папірець з його підписом, що лежав в архіві КДБ. Ось від нього не відкрутишся, хоч і голову собі звери!

Маючи невгамовний, енергійний характер, Юрій Лукич завжди був на видноті. Кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і організації хімічної промисловості та енергетики Львівського політехнічного інституту, член правління Всесоюзної історико- просвітницької організації «Меморіал», завідувач створеного ним же кабінету медальєрики та фалеристики Львова, голова Українського братства шанувальників Тараса Шевченка, організатор і керівник відомого походу-реквієму «Останнім шляхом Кобзаря»... Він міг би зробити більше, але хтось знав про той злощасний документ і пускав серед львів'ян поголос про агента КДБ. Кабінет медальєрики і фалеристики закрили, так і не висунувши жодних серйозних звинувачень. У газетних публікаціях про похід-реквієм не згадували прізвище його організатора, ніби цей захід відбувся сам по собі. Одна з місцевих газет не раз «навалювалася» на Юрія Лукича з досить безпардонними публікаціями, порпаючись навіть у його сімейних справах, обзиваючи всілякими словами сина-школяра. Начитавшись таких статей, наслухавшись «підворітного радіо», декотрі студенти заявили, що не ходитимуть на лекції «агента КДБ». І Юрій Лукич подав заяву на звільнення з роботи.

Він знав, що його совість чиста, але кого ось так, голослівно, переконаєш у цьому? «Якби був документ», - - натякали йому. Та де його взяти? Хто дасть? Служба безпеки України? «Ми не маємо жодного стосунку до КДБ!» — сказали йому там. Але він знову і знову стукав у двері. Стукав, бо ніколи не був стукачем. І свого домігся.

24 вересня 1993 року Юрій Лукич отримав листа. Процитую найголовніше: **«В 1992-93 рр. керівні працівники Центрального управління СБ України і управління СБ по Львівській області на трьох особистих зустрічах з вами давали грунтовні роз'яснення з вищезазначеної та інших ваших заяв. Незважаючи на це, враховуючи ваші наполегливі домагання, офіційно повідомляємо слідуюче. Проведеною перевіркою встановлено, що органи Служби безпеки України не мають жодних відомостей про отримання від вас колишніми органами КДБ будь-якої інформації. З повагою — перший заступник Голови Служби безпеки України генерал- лейтенант В.Маліков».**

Ось такий документ. Ось така доля.

— З мене хотіли зробити українського Павлика Морозова, — сказав 22 травня 1991 року на могилі Тараса Шевченка Юрій Лукич. — Але син не зрадив свого батька, розстріляного в цей день п'ятдесят три роки тому, не заплямував його чесне ім'я.

Не знаю, чи ставити крапку...

Олександр ВИНОКУРОВ.

Освіта

Хто чию зайняв аудиторію,

або Уроки одного конфлікту в Одеському педагогічному інституті

Він дуже хотів цих зборів. Сподівався, що колеги-викладачі не просто підтримають його претензії до керівників факультету й кафедри, а й додадуть немало власних звинувачень. «А керівництво, — казав, — таких зборів боїться, бо вони неодмінно засвідчать його невміння організувати колектив на ефективну роботу, хибність стилю і методів управління навчальним процесом».

Ось вони відбулися — загальні збори працівників музично-педагогічного факультету Одеського педінституту. Миколу Букача, було видно, вони просто приголомшили. Бо з 15 колег, котрі виступили так-сяк, загальними словами його підтримав лише... один. А решта — осудила: гостро, безкомпромісно. За те, що зчинив безпідставну, по суті, колотнечу на факультеті, в інституті. Що свої листи з дріб'язковими претензіями, які можна було розглянути на місці, повіз аж до Києва — до Міністерства освіти, редакції парламентської газети, Республіканської партії. Що, нарешті, не бачить голоблі у своєму оці, зате прискіпливо слідкує за найменшими промахами тих, з ким працює поряд.

Усе це, очевидно, й змусило М.Букача наприкінці зборів приглушено мовити:

— Прошу вибачити, що виніс оте все за межі колективу.

Здавалося б, конфлікт вичерпано — про що тут писати? Та мене не полишають думки: чому ж таке сталося? Чому молодий викладач і солідний колектив (більш як 80 чоловік) стали, по суті, в позу протистояння?

М.Букач закінчив цей же інститут, цей же факультет. Немало викладачів пам'ятають його студентом, дехто з них разом з ним навіть навчався. Отож коли він, попрацювавши кілька років у середній школі, прийшов сюди на викладацьку роботу, сприйняли це на факультеті навіть із задоволенням. Невдовзі, проте, багато хто почав помічати: професійних знань, навиків Миколі Миколайовичу, на жаль, бракує. Воно наче й зрозуміло: консерваторської підготовки, як більшість з викладачів, не має, в інституті навчався на акордеоніста, тепер викладає вокал. Але, зважаючи, очевидно, на те, що молодий викладач робить перші кроки, делікатно промовчали. Хоча було б, мабуть, ліпше, щоб одразу вказали на помилки, допомогли удосконалити фах, набути знань, навиків...

І ось несподівано М.Букач стає... заступником декана факультету. Наталя Бєлова, декан, тепер каже:

— Думали, що на цій посаді, займаючись здебільшого організаційно-господарськими справами, він, молодий, енергійний, себе знайде...

А сам М.Букач, очевидно, сприйняв таке раптове висунення по-іншому. Нема-нема та й почали з'являтися у нього під час спілкування з колегами зверхність, навіть грубощі. А тут керівництво факультету, інституту робить чергову помилку: М.Букач стає старшим викладачем. І це тоді, коли багато хто з його колег, маючи більший стаж і кращі професійні якості, ходить у звичайних викладачах. Пояснення теж знайшлося: незручно якось, мовляв, заступник декана — і простий викладач...

А в старшого викладача тим часом з вихованням, навчанням студентів не все ладиться. Дехто з них, боячись зустрічей з Миколою Миколайовичем через його надмірну суворість та будучи невдоволеним його викладацьким хистом, почав просити, щоб перевели до інших викладачів. Щоправда, Микола Миколайович посаду заступника декана, яку обіймав близько п'яти років, згодом залишив. Мотив — розбіжності у поглядах з деканом.

Відтоді, стверджує М.Букач, і почалися до нього всілякі прискіпки. У двох листах до редакції газети він їх докладно перелічив. Спеціальна комісія з Міністерства освіти, до якої приєднався і кореспондент, усе те ретельно перевіряла. Висновок, якщо коротко, такий: весь отой дріб'язок не вартий, по суті, ламаного гроша. Бо за неупереджених, ділових і доброзичливих стосунків усі ті проблеми розв'язуються дуже просто на місці, без підмоги зі столиці. А й справді: колись, з'ясувалося, була зайнята аудиторія, де мав вести заняття М.Букач. То що це — навмисні каверзи декана, завідувачки кафедри чи просто упущення лаборантки, яка відповідає за розподіл аудиторій? Микола Миколайович волів вбачати перше. І таких прикладів немало.

На зборах кілька чоловік зробили припущення: М.Букач пішов у наступ, звинувачуючи інших у всіляких гріхах, для того, щоб якось убезпечити себе, бо ж дуже виразно проявлявся його низький професіоналізм. Нехай, мовляв, хтось посміє вказати на це, то відповідь у нього буде одразу готова: розправа за принциповість.

Не хочу напевне стверджувати, що все саме так, хоча таке тлумачення зовсім і не відкидаю. А сам переконаний: колектив, який довго все замовчував, таки сформував в особі Миколи Миколайовича тип людини на кшталт: я — непогрішний, решта — в гріхах. Чого варте, скажімо, твердження М.Букача про те, що декан факультету упереджено ставиться до нього, бо він не захотів взяти її у співавтори під час написання одного з навчальних посібників? Наталя Бєлова за голову хапається: «Звідки така халепа? Ніколи ж приводу для таких звинувачень нікому не давала...» У М.Букача — жодного факту, що підтверджував би підозру: він, бачте, просто так вважає...

З якогось часу М.Букач почав особливо прискіпливо слідкувати за поведінкою завідувачки кафедри Наталі Колєнцевої, а вона — за його. Почалися взаємні шпильки, звинувачення, а потім — і доповідні. Саме з ініціативи завідувачки поведінку М.Букача розглянув профком інституту. На жаль, за відсутності звинувачуваного. І дав згоду на винесення йому догани ректором інституту. М.Букач домагається відміни отієї догани. Тут я скоріше на його боці. Більше того, вважаю, що це ще одна помилка у вихованні вихователя.

...Нарешті всі виговорилися. Ні, це не був такий собі одностайний напад усіх на одного за те, що посмів винести сміття з хати. Перепало на горіхи й завкафедри, й деканові, й ректорату. Й на себе колектив подивився, здалося мені, якось інакше: не зуміли ось виховати свого ж колегу-викладача, то чи все належне робимо, щоб виховувати студентів? Саме така тривога вчувалася мені, — хай не завжди прямо, хай поміж словами, — у виступах майже всіх педагогів факультету. І саме це, відверто, тішило: ні, не все ще втрачено.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ПОНЕДІЛОК

24 січня

I ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Новини високої моди.
16.35 Клас-юніор-бізнес.
17.20 «Без протоколу». Аналітична програма.
18.05 Знайомтесь. Ганна Солонична.
18.25 Програма передач.
18.30 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
19.00 УТН.
19.10 До виборів у Верховну Раду України.
19.35 Реклама.
19.40 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Понеділок — день важкий», «Добрий знак», «Візитна картка», «Ближче до діла».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Худ. телефільм «Кримінальний талант». 1 і 2 серії.
0.05 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

18.05 Погода.
18.10 Прем'єра худ. телесеріалу «Дрібниці життя». 32 серія.
18.40 Мініатюра.
18.55 «Чоловік і жінка».
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 «Роман про дівчаток». Прем'єра фільму-вистави Театру-студії біля Нікітських воріт під керівництвом М. Розовського. За мотивами повісті В. Висоцького.
23.30 Бумеранг.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Чемпіонат України із стрибків у воду.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 «Музичний пузогрій».
19.30 CNN.
20.00 Перехрестя.
21.00 В ніч на старий Новий рік.
21.45 Джемікс.
22.20 Фортуна. Комерційний огляд.
22.30 СІТ-3.
22.40 Про-відео.
23.00 Вікна.
23.30 Худ. фільм «Генріх V». 1 частина.
0.35 СІТ-3.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Відеоказка.
18.10 Богема: Коштелянчук.
18.35 1000+1 реклама.
18.40 Худ. фільм «Рік теляти».
20.10 35 хвилин джазу.
20.45 1000+1 реклама.
20.50 Худ. фільм «Медовий місяць в Лас-Вегасі».
22.25 Відеомузика.
23.00 Часина.
23.35 Кращі передачі минулих років.

ВІВТОРОК

25 січня

I ПРОГРАМА УТ

16.10 Багатосерійний худ. телефільм «Ніхто, крім тебе». 30 серія.
16.55 Освітній канал для школярів. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Програмування мовою Паскаль графічних операцій. Світова література. Даніель Дефо. «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо».
17.55 Доброго вам здоров'я. Новий медичний центр у Дніпропетровську.
18.25 Програма передач.
18.30 Автомеридіан.
19.00 УТН.
19.10 До виборів у Верховну Раду України.
19.35 З концертів IV Міжнародного фестивалю «Київ-музик-фест».
20.00 Перспектива.
20.20 Україна і світ.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Україна передвиборна.
21.55 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Спокуса Б».
23.15 І святе, і грішне. Ю. Рибчинський.
0.00 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

18.10 Погода.
18.15 Хокей. Чемпіонат МХЛ. ЦСКА — «Лада». 2 і 3 періоди. У перерві —18.50 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Тема.
21.30 Репортаж ні про що.
21.45 Худ. фільм «Осінній марафон».
23.30 «Клуб Кубертена».

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Візитка. Оксана Савченко.
18.05 «Приват-ТБ» представляє: «Дітвора». «Новини з-під парти».
18.55 Київська панорама.
19.15 «Хіала» інформує.
19.25 Кримінальна хроніка тижня.
19.40 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 271 серія.
20.30 CNN.
21.00 «Приват-ТБ» представляє: «Неособиста справа». «Життя серед життя». «Чиз». «Мас-медіа».
22.00 Відеорепортаж про роботу дев'ятої сесії Верховної Ради України.
23.00 «Приват-ТБ» представляє: «Я знаю, місто є». «Ось». «Дзеркало». «Легенда давнини сивої».
0.00 СІТ-3.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Мультфільми.
18.15 Співає Стінг.
19.10 1000+1 реклама.
19.15 Худ. фільм «Від усього серця».
20.40 Посольства в Україні представляють. «Досьє бізнесмена» (США).
21.10 1000+1 реклама.
21.15 Худ. фільм «П'ятдесят на п'ятдесят».
22.55 Кращі передачі минулих років.

СЕРЕДА

26 січня

I ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Багатосерійний худ. телефільм «Ніхто, крім тебе». 31 серія.
16.50 У світі прекрасного. Телефільм «Срібних справ майстри».
17.15 Музичний салон «Камерата».
18.00 Депутатський канал.
18.35 Чарівна квітка.
19.00 УТН.
19.10 До виборів у Верховну Раду України.
19.35 «Валерій Буймістер». Муз. фільм.
20.05 Дзвони Чорнобиля. Навколо однієї сенсації.
20.25 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Ж. Прево. «Сімейний уїк-енд». Вистава Хмельницького музично-драматичного театру ім. Г. Петровського.
23.20 Золотий фонд України. Концерт за участю Д. Петриненко та К. Огнєвого.
0.05 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

18.00 Погода.
18.05 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.55 «Світлана — донька Йосипа...». Частина 1.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Вперше на телеекрані «Останкіно». Худ. фільм «22 июня, ровно в 4 часа...».
22.30 «З перших рук».
22.45 Творчий вечір Олександра Буйнова.
23.40 «Увесь цей джаз...».

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 А. Солов'яненко. На сцені і поза сценою.
18.50 Київська панорама.
19.10 «Хіала» інформує.
19.20 Економіка: закон, ринок.
19.40 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 272 серія.
20.35 Гордість нації. Капели бандуристів України — 75. Частина 1.
22.00 Відеорепортаж про роботу дев'ятої сесії Верховної Ради України.
23.00 Продовження концерту капели бандуристів України. Частина 2.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Відеоказка.
18.10 Співає Енні Леннокс.
18.45 1000+1 реклама.
18.50 Худ. фільм «Дикі пальми». 1 серія.
21.10 1000+1 реклама.
21.15 Худ. фільм «Кордон на замку».
22.45 Пост.
22.55 Кращі передачі минулих років.

ЧЕТВЕР

27 січня

I ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Багатосерійний худ. телефільм «Ніхто, крім тебе». 32 серія.
16.55 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. Звукові хвилі. Музика. П. Чайковський і Україна.
17.55 «Регата». Розважальна передача. Частина 1.
18.30 «Оранта».
19.00 УТН.
19.10 До виборів у Верховну Раду України.
19.35 Архіви, люди, долі... Іван Багряний.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. фільм «Загублені в пісках».
22.50 Молодіжна студія «Гарт».
23.50 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Прем'єра док. телефільму «Битва за Ленінград».
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Лотто «Мільйон».
21.15 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 25 серія. (США).
22.10 «Салют Перемоги». Всеросійський фестиваль народної творчості, присвячений 50-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні та зняттю блокади Ленінграда.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Свічадо.
18.45 Київська панорама.
19.05 Точка зору.
19.20 Концерт народної артистки України Людмили Юрченко.
19.40 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 273 серія.
20.30 Шлях до ринку. Яблучна історія з продовженням.
21.00 «Повій, вітре, на Вкраїну...». Літературно-мистецький вечір, присвячений пам'яті С. Руданського.
22.00 Відеорепортаж про роботу сесії дев'ятої сесії Верховної Ради України.
23.00 Бумеранг.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Мультфільми.
18.20 «Чом ти не прийшов?».
18.35 1000+1 реклама.
18.40 Худ. фільм «Дикі пальми». 2 серія.
21.00 «Київкіно».
21.15 Посольства в Україні представляють. «Нотатки з Єрусалима».
21.40 1000+1 реклама.
21.45 Хічкок крупним планом. Худ. фільм «Людина, котра занадто багато знала».

П'ЯТНИЦЯ

28 січня

I ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Чарівна пісня.
16.30 Док. телефільм «Актор».
16.50 Підприємці-виробничники.
17.20 Живе слово.
17.55 Мультфільм.
18.10 «Регата». Розважальна передача. Частина 2.
18.45 «Ділові відомості».
19.00 УТН.
19.15 «Ті, що народжуються». Теленарис.
19.45 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 33 серія.
20.35 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Літературно - мистецька студія «Основа». Василь Блакитний.
22.30 Арт-майдан.
23.40 Мультфільми для дорослих.
0.00 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

18.10 Погода.
18.15 «Америка до запитання». «Росіяни в США».
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 26 серія.
21.45 Людина тижня.
22.05 «Оба-на».
22.45 Максима.
23.15 Музобоз.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Муз. фільм «Дума».
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Везулик.
19.10 Телевсячина.
19.30 CNN.
20.00 Арт-і-шок.
20.20 Футбол як футбол.
20.40 Візитка.
20.45 Фешн-клаб.
21.05 Віннер-до.
21.15 КТК представляє
21.25 Про-відео.
21.45 Віннер-після.
22.00 Відеозвіт про роботу дев'ятої сесії Верховної Ради України.
23.00 СІТ-3.
23.15 Класика світового кіномистецтва. Худ. фільм «Діти райка». 1 частина.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Відеоказка.
18.10 1000+1 реклама.
18.15 Худ. фільм «Сімейні пута».
20.10 Звук Плюс: перша роль В. Цоя. Худ. фільм «Кінець канікул».
20.45 1000+1 реклама.
20.50 Худ. фільм «Орка».
22.25 Мультфільми для дорослих.
22.45 Співає група «Поліс».
23.45 Кращі передачі минулих років. «Навколо сміху».

СУБОТА

29 січня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Вперше на екрані УТ. Науково-популярний фільм «Київський некрополь».
9.30 Спогади про «Слов'янський базар». Частина 1.
10.30 Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи.
11.00 Спогади про «Слов'янський базар». Частина 2.
11.35 Телетехнотека.
11.50 Рідна мова.
12.05 Худ. фільм «Академія пана Ляпки». 1 серія.
13.25 Цирк запалює вогні.
13.55 Золото літ.
14.10 Блага вість з Ріком Реннером.
14.40 Спорт+Спорт.
15.00 УТН.
15.10 Як много важить слово.
15.40 Наше коло.
16.10 А. Дворжак. Симфонія № 7.
16.50 Надвечір'я.
17.50 Народні балади у виконанні Н. Замани.
18.05 На здобуття Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка.
19.00 УТН.
19.15 Хроніка МВС.
19.30 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 34 серія.
20.10 Реклама.
20.15 Вікно в Америку.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. фільм «Нічне шепотіння».
23.00 Інтерконтакт.
23.40 Музичні ілюзії. Ер-джаз.
0.10 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.25 Ранкова розминка.
6.35 Прес-експрес.
6.45 Суботній ранок ділової людини.
7.30 У світі моторів.
8.00 «Марафон-15» представляє... «Поклик джунглів».
8.30 Телерадіокомпанія «Мир».
9.55 Ранкова пошта.
10.25 «Смак».
10.40 Медицина для тебе.
11.10 Співає заслужений артист Північної Осетії Ф. Царикаті.
11.45 «Кіноправда?». Худ. фільм «Кавалер Золотої Зірки».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ. телефільму для дітей «Пеппі Довгапанчоха».
14.50 «Вагон 03».
15.30 Спорт та мистецтво. «Діні», всміхається «Фортуна».
16.20 Прем'єра док. телефільму «Ермітаж». Фільм 2.
16.50 У світі тварин.
17.30 Відлуння тижня.
18.00 Чудова сімка.
18.50 Прем'єра худ. телефільму «Чудова пара». 1 серія.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Прем'єра худ. телефільму «Мінливості долі». 4 серія.
21.40 «Новий понеділок». Розважальна програма.
22.55 Футбол. Міжнародний турнір. Кубок чемпіонів Співдружності.

НІЧНИЙ КАНАЛ «СНО-БАЧЕННЯ»

23.10 «П'ять штрихів до портрета співачки І. Аллегрової».
23.40 Нічний хіт.
0.00 Новини.
0.20 «Автоекспрес».
0.30 Продовження «Нічного хіту».

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.55 Програма передач.
8.00 Студія «Рост». «Хто на новенького?».
8.30 Наш сад.
9.00 «Лад»-галерея.
9.30 Пілігрим.
10.15 «Як жити будемо?».
11.00 «Застава Ілліча». Худ. фільм. 1 серія.
13.00 Вісті.
13.20 Селянське питання.
13.40 «Ізабель». Розважальна вікторина.
14.25 «Дім на Пушкінській».
15.00 Шлях до ринку. Від свердловини — до газової плити.
15.45 Фільм-концерт «Ти моя пісня».
16.00 Кубок УГФ з гандболу. «Спартак» (Київ) — «Дебрецен» (Угорщина).
17.15 Точка зору.
17.30 У рубриці «Сімейний портрет» — Н. Белохвостикова та В. Наумов.
18.15 Муз. фільм «Повернення в легенду».
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 «Жданики».
19.30 CNN.
20.00 Хіт-рік.
20.35 «Мегаполь» представляє.
20.50 Шанс. Проблема СНІДу.
21.20 Впевнений у майбутньому.
21.40 Вечірні розваги для дорослих.
22.10 «Лідер».
22.30 СІТ-3.
22.40 Худ. фільм «Смугастий рейс».
0.00 СІТ-3.
0.05 Про-відео.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

10.50 Мультфільм «Якось у лісі».
12.00 1000+1 реклама.
12.05 Худ. фільм «Важка дитина».
13.25 Відеомузика.
13.40 «Новий Гуллівер». Худ. фільм для дітей.
14.45 Бабусині казки.
15.00 Чекаючи прем'єр.
15.30 Новини.
15.35 Музика крупним планом. З циклу «Всі симфонії Бетховена». Симфонія № 4.
16.15 Мультфільм.
16.20 «Мода: від Кардена до комода».
16.45 Мультфільм.
17.00 Богема. Кошелянчук.
17.25 Музична терапія «Плейоффс».
18.00 Худ. фільм «Привид опери».
20.00 35 хвилин джазу.
21.35 Світ кіно. «Граф Дракула». 1 частина (Великобританія).
22.55 «Нічне рандеву з Іваном Кононовим».
23.35 Спорт+Спорт.
0.05 Світ кіно. «Граф Дракула». 2 частина (Великобританія).

НЕДІЛЯ

30 січня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Спогади про «Слов'янський базар». Частина 3
10.20 Док. телефільм «Кисле вино».
11.10 Худ. фільм «Академія пана Ляпки». 2 серія.
12.25 Танцює народна артистка України Тетяна Таякіна.
13.00 Канал «Д».
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 На варті.
16.40 Для маленької компанії.
17.10 Народна артистка України Є. Мірошниченко в музичному фільмі «Образи».
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.25 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 35 серія.
20.10 Спорткур'єр.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.25 Новини високої моди.
22.00 «Без протоколу». Аналітична програма.
22.30 Худ. фільм «Мадо, до запитання».
0.05 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.20 Ранкова розминка.
6.30 «Телесеренада». Музично-розважальна програма.
7.00 Година сили духу.
8.00 Арт-кур'єр.
8.30 З ранку раненько.
9.00 Полігон.
9.30 «Спортлото».
9.45 Доки всі вдома.
10.15 Ранкова зірка.
11.05 Марафон-15.
11.45 «Я — жінка».
12.15 «Русскій міръ».
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телерадіокомпанія «Мир».
15.30 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Кіт Фелікс». «Справжні мисливці за привидами».
16.50 Панорама.
17.30 Новини.
17.45 Антологія гумору.
18.30 Телелоція.
18.45 Погода.
18.50 Друга офіційна церемонія вручення національної премії «Овація» в галузі видовищ і популярної музики.
21.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Друга офіційна церемонія вручення національної премії «Овація» в галузі видовищ і популярної музики (продовження).
23.00 «Ніні». Релігійна програма.
0.00 Новини.
0.25 Футбол. Міжнародний турнір. Кубок чемпіонів Співдружності.
0.40 Грає оркестр М. Фінберга (Беларусь).

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.55 Програма передач.
8.00 Доброго ранку. «Сніданок для чемпіонів».
8.30 Великий хокей.
9.00 Студія «Рост».
9.30 Здоров'я.
10.00 Ати-бати...
10.30 Кіпрас Мажейка. Репортаж з «Малої Європи».
11.00 Фільми з фестивалю.
13.00 Вісті.
13.20 «Не вирубати...».
13.35 Селянське питання.
13.55 Телеконкурс юристів.
14.25 Програма «Ключ».
14.55 Кращі ігри НБА.
15.55 Біла ворона.
16.40 Реклама.
16.50 Чарівний світ Діснея. «Гуфі та його команда». «Чорний плащ».
17.40 Шлях до ринку. Від свердловини — до газової плити.
18.30 Обличчям до столиці
19.00 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.05 Хочу ще.
19.30 CNN.
20.00 Фешн-клаб.
20.30 Чорним по білому.
20.35 «Приват-ТБ» представляє: «Короткі зустрічі». Євген Леонов».
21.05 Худ. фільм «Сеньйорита». 72, 73 серії.
22.05 Сьогодні на сьогодні.
22.10 Перехрестя.
22.30 СІТ-3.
22.40 Капітан-відео.
23.00 Сезон.
23.20 Містер Х.
23.50 СІТ-3.
23.55 Про-відео.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.35 Мультфільми.
12.20 1000+1 реклама.
12.25 Худ. фільм «У джазі тільки дівчата».
14.25 На прохання маленьких глядачів. Мультфільм «Русалонька».
15.55 «У межах Остіна». Музична програма.
16.25 «Новини про гроші».
16.45 Новини.
17.00 Дітям. Мультфільм.
18.00 Мультфільми.
18.15 Рок-класика-2.
19.05 Чиз (Харків).
19.30 1000+1 реклама.
19.35 Худ. фільм «Відьми».
21.05 «Київкіно».
21.20 «Напередодні».
21.30 1000+1 реклама.
21.35 Худ. фільм «Пригни голову». 23.05 Муз. програма «Пост».
23.20 Кращі передачі минулих років. «Що? Де? Коли?».

Жарт номера

Хто сказав, що у нас нема шансів вийти з кризи? Просто їх так багато, що вони заважають один одному.

В'ячеслав НАЛЬОТОВ
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Всьо чотко!

Демократія

— От візьміть зубну пасту! — збуджено підкинув у полум'я дискусії ще один пасажир приміської електрички.— Менш ніж за 10 тисяч кляті комерсанти її не продають. А воно ж не нафта — либонь пісок та крейда! Невже і це нам Росія дає? Пасти в магазинах зась, а робітники парфюмерних комбінатів у Харкові, Миколаєві без роботи сидять. Ні, я у цій божевільні нічого не розумію!

— Моя жінка на пошті працює, що поряд з комерційним магазином, — сказав інший чолов'яга, — так от, днями ті комерсанти цілу коробку зубної пасти, що вже закам'яніла, на смітник викинули. Так наші жінки не розгубилися і поділили пасту поміж собою. А вдома повиколупували вміст тюбиків, позаливали гарячою водою, і все о'кей! Тепер, — вишкірився чоловік, — мої зуби біліші, ніж у самих американців.

— А от комуняки, — працюючи щелепами, вимовив молодик з вистриженою потилицею, — ті пропащу пасту неодмінно знищили б, але людям взяти на смітнику не дали. Як кажуть, сам не гам, та іншим не дам. Ні, хай би що, а я за демократію!

— Та яка ж це демократія, — обурився білозубий, — коли народне добро летить у смітник, аби три шкури з трудящих здерти?!

— Ось вона, совкова філософія, — глумливо відповів молодик. — Що ж вам, пане, заважає, як ви самі кажете, з отієї крейди та піску зубну пасту виробляти та добрим людям продавати. Діло треба робити, а не патяканину розводити!

— Та я ж, та я ж, — знітився чоловік, — я ж фрезерувальник шостого розряду. Я ж дивні речі з металу можу робити, а ти — пісок та крейда...

— Хочеш сій, а хочеш фрезеруй, все одно... матимеш подяку! — зареготав молодик. — Замість того, щоб скористатися тимчасовими труднощами переходу до ринку і стати нашими Рокфеллерами, вони нишпорять по смітниках. Може тут усі в вагоні комуняки?

— Ми — демократи! — хором відповів люд, ще міцніше уп'явшись у сапки, граблі, лопати та торби на коліщатах.

Запала тиша. Поїзд мчав майбутніх Морганів, Дюпонів та Гетті до їхніх халуп, куп перегною, незліченних ведмедок та хропаків. Молодик, задоволений собою, ще енергійніше запрацював щелепами, а чолов'яга з націнченими зубами подумав: «З якого ще біса я маю перетирати пісок та крейду? Теж мені бізнес... Та я гоню і гонити буду! А що, теперечки все можна — демократія ж...».

Юрій БОЛЬШАК.

Баєчка

ВИБОРИ У ЛІСІ

У лісі вибори невдовзі. Кандидати
Проводять передвиборчі дебати.
На пагорб вибравсь Кабан,
Пророхкав щось про план,
Про забезпечення кормами.
Скінчив, ефектно клацнувши зубами.
За ним на пагорб Заєць — скік,
Про лісову безпеку щось там рік
І чемно виборцям вклонився.
Опісля нього Вовк з'явився,
Сказав, що буде більше толку,
Якщо безпеку доручити Вовку.
Запевнив Лось, що прикладе іроги, й ноги
Для трудової в лісі перемоги.
Підняв питання Дятел про житло,
Пообіцяв довбати за дуплом дупло.
Насамкінець на горбику Ведмідь
Щосил почав кричати і ревіть,
Б'ючи себе у груди.
— За нього голос віддавати буду! —
Сказав Глухар з захопленням в очах.
— Чому?
— Бо найгучніше він кричав.

Анатолій ГАРМАТЮК.

Міні-проза

Все зрозуміло

— Слухай, Сидорчук, ти проти тоталітаризму?

— Проти.

— Молодець! Так ти за демократію і гласність?

— Так.

— Чудово! Ти за відродження національної самосвідомості, культури, розвій партій та рухів?

— Обов'язково!

— Файний хлопець! Ти проти незаконних привілеїв, зрівнялівки, зростання злочинності, корупції, «совітської» психології?

— Проти.

— Прекрасно! Ти за цивілізований ринок?

— За.

— Ага! Так це через тебе ми так погано живем?..

Олександр ПЕРЛЮК.
Кіровоград.

Почуте мимохідь

Не врятувало

Рибінспектор звертається до рибалки:

— Ви ловите рибу в забороненому місці. Платіть штраф!

— Та я ж не ловлю, а купаю черв'яка!

— Все одно платіть: адже черв'як без купальника!

Останні зуби

У школі:

— Скажи мені, Дмитрику, які зуби ростуть останніми?

— Золоті!..

Свіжа риба

— Скажіть, а риба свіжа? — запитує покупець у продавця.

— Не знаю, шановний. Я працюю тут лише тиждень...

Надіслав Михайло БІЛОКРИНИЦЬКИЙ.
Київська область.

Мал. Володимира АДАМОВИЧА.

Пуп землі

СТО ГРАМІВ ЗА ІДЕЮ

«Було сяке, було таке, а нині мене звинуватили в українському буржуазному алкоголізмі, гик! Але з чого все почалося...

Зібралися ми втрьох, як то буває часто, у кафе «Затишок» на автобусній. Там, ясна річ, крім дорогенних чебуреків і розведеного томатного соку, нема нічого. Але ми принесли з собою півлітру і два «сухарі», помідорчик і яблуко. У Василя народився онук, і дід ставив могорич, а ми з Юхимом мали теж нагоду випити.

Василь і почав розмову. Він був незадоволений нашим дупутатом, перепрошую, депутатом Дмитруком. А певно ж, третій рік засідає у Верховній Раді і ні словом тобі про горілку не прохопиться. Усе воює з партапаратом, а за інший апарат анічичирк. А треба ж пам'ятати, що за тебе, пане-депутате, голосували не лише греко-католики і православні, безпартійні й пенсіонери, а й алкоголіки. Нас також є ціла армія по селах і містах.

А так клявся: «Буду служити громаді!» А ви бачили таку громаду, яка не п'є? На весіллі п'ють, на похороні п'ють, на заходинах п'ють, за всіма звичаями і обрядами п'ють, в усіх установах п'ють, в кущах над річкою п'ють, спортсмени і ті п'ють.

Я розумію, з комунізмом треба боротися, але чому ні слова не сказати на Верховній Раді про проблему алкоголізму? «Ось коли б я, приміром, став депутатом, — сказав Василь, — я вмикав би мікрофон лише там, де хтось щось мудрого про горілку говорив би. Я перший виступив би і сказав, що негайно треба знизити ціну на дріжджі, цукор, запланувати заводам виробництво самогонних апаратів і трубок, а тоді всією Україною кинутися варити сивуху. Вона б тоді у нас в кожній хаті була, ми б її росіянам на нафту й бензин міняли. А раз вони пили б, то ми були б товаришами і ніякої тобі війни. Ми якби всі напилися, то в наш СНД влилося б ще з 10 республік».

Василь також наголошував на тому, що будучи депутатом, наказав би порозганяти всю міліцію з витверезників.

Юхим пішов далі і сказав, що час уже прийняти закон про довголітню алкогольну діяльність, згідно з яким усі алкоголіки з 20-річним стажем ідуть у 50 років на пенсію і прирівнюються у пільгах до чорнобильців. Він був переконаний, що більшість у парламенті проголосує за це без особливих обговорень.

Юхим також клявся, що про нас ще писатимуть газети більше, ніж про екстрасенсів (ех, була колись «Екстра»), і видаватимуть книжки, як про Анжеліку, бо саме ми, незважаючи на цькування й переслідування, на догани й звільнення, на жінок і тещ, і на самого Лигачова; незважаючи на те, що вже 100 разів підвищують ціни на горілку — твердо трималися свого і пили в усі часи однаково.

Час, нарешті, заснувати свою партію, провести установчий з'їзд, з'їхатися з усього СНД й поділитися досвідом, хто що п'є. Отак треба чинити, а вони все про незалежну й соборну балакають, про національну армію, національну міліцію. Міліція — вона, що ця, що та — однакова. Якщо вже й мати незалежну Україну, то без міліції. І взагалі, навіщо було валити СРСР? Та ж за комуністів легше жилося, бо пляшка «Русской» дешевше коштувала — пий, хоч упийся! Головне — політикою не займайся. І кілька була солянка, і було з чого пити. А тепер навіть СНД хочуть розвалити. А про нас подумали?

Ця Юхимова бесіда мені не сподобалася, бо я таки за демократію, за приватну власність і за незалежність. Я тому й сказав: «Нащо нам цього економічного союзу? Та ж нашу всю горілку знову вивозитимуть до Росії! А як ми самі собі будемо господарювати, то в кожному гастрономі у нас до сала даватимуть «Українську з перцем». Але тут Василь з Юхимом нагадали мені, у союзі з ким в Україні можлива дешева горілка і додали, аби я мав на увазі, бо в Білорусі виготовляють пляшки для горілки, в Узбекистані — етикетки, в Азербайджані — корки, в Туркменії її варять, а везе транспорт казахський, а ціну встановлює Москва. І як тут бути? Куди подіти буряки? Салатів і так з них наробили в кожній їдальні...

На це я відповів, що по-перше, не Молдова і Білорусія, а Молдова і Білорусь, дурні ви обидва несосвітенні, а, по-друге, якщо будемо цілком незалежні, буде своя армія, свої гроші, то буде й своя горілка. Ну й дарма, що не матимемо корків і етикеток! Ми її будемо в баняках варити і возити хурами та ще й безробітним роздамо. А на дріжджі знайдемо гроші: діаспора допоможе. Дамо собі раду. «Я таки, хлопці, п'ю за незалежність, щоби все було своє. Щоби мене своя міліція брала у свій «воронок», прив'язувала до свого ліжка у своєму витверезнику своїми мотузками, а я наступного дня за це платив би своїми гривнями...»

По цих словах Василь і Юхим обізвали мене українським буржуазним алкоголістом. А ви, може, й не знаєте, що я страшенно ображаюся, коли мені чіпляють якісь ярлики, і як крикну на все кафе: «Яничари нещасні! Перевертні! Не дай Боже, щоб ваші онуки у вас повдавалися! Вороги України!» Та як цокну Юхима келихом у зуби, а Василеві як пирсну помідорою в очі... Зчинилася бійка, перепало й мені, але то не страшно, бо за ідею...

Микола САВЧУК.
Коломия.

Мал. Сергія КУПРІЯ.

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311013.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».